

WET VAN 14 JULI 1991

betreffende de handelspraktijken en de voorlichting
en bescherming van de consument

(Belgisch Staatsblad van 29 augustus 1991)

officieuze coördinatie op 08/04/2003.

Zitting 1984-1985

Senaat.

Parlementaire stukken. - Ontwerp van wet, nr. 947.

Zitting 1986-1987

Senaat.

Parlementaire stukken. - nr. 464/1. - Verslag, nr. 464/2. - Amendementen, nrs. 464/3 tot 21. - Artikelen in eerste lezing aangenomen, nr. 464/22. - Aanvullend verslag, nr. 464/23. - Amendementen, nr. 464/24.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking. Vergaderingen van 10, 12, 13, 24 en 26 februari 1987, 16 en 19 maart 1987. - Aanneming. Vergadering van 19 maart 1987.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

Parlementaire stukken. - Ontwerp van wet overgezonden door de Senaat, nr. 826/1. - Amendementen, nr. 826/2 tot 6.

Zitting 1989-1990

Kamer van volksvertegenwoordigers.

Parlementaire stukken. - nr. 1240/1. - Adviezen van de Raad van State, nrs. 1240/2 en 3. - Amendementen, nrs. 1240/4 tot 16. - Advies van de Raad van State, nr. 1240/17. - Amendementen, nrs. 1240/18 en 19. - Verslag, nr. 1240/20. - Amendementen, nrs. 1240/21 en 22.

Zitting 1990-1991

Senaat.

Ontwerp geamendeerd door de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 1200/1. - Verslag, nr. 1200/2. - Amendementen, nrs. 1200/3 en 4.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking. Vergadering van 21 mei 1991. - Aanneming. Vergadering van 22 mei 1991.

Kamer van volksvertegenwoordigers.

Ontwerp opnieuw gewijzigd door de Senaat, nr. 1240/23. - Verslag, nr. 1240/24. - Amendementen, nr. 1240/25.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking. Vergadering van 26 juni 1991. - Aanneming. Vergadering van 27 juni 1991.

VOORNAAMSTE WIJZIGINGEN

1. WET VAN 5 NOVEMBER 1993 tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 (...) (Belgisch Staatsblad van 11 november 1993 - Erratum Belgisch Staatsblad van 30 november 1993 blz. 25573).

Gewone zitting 1992-1993 :

Kamer van volksvertegenwoordigers :

Parlementaire stukken. - Wetsontwerp, nr. 1158/1. - Amendementen, nr. 1158/2. - Verslag, nr. 1158/3. Tekst aangenomen door de Commissie, nr. 1158/4.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking en aanneming. Vergadering van 12 oktober 1993.

Senaat :

Parlementaire stukken. - Wetsontwerp overgezonden door de Kamer, nr. 862/1. - Verslag, nr. 862/2. - Amendementen, nr. 862/3.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking. Vergadering van 28 oktober 1993. - Aanneming. Vergadering van 3 november 1993.

2. Artikelen 55 en 58 van de WET VAN 30 OKTOBER 1998 betreffende de euro, welke de artikelen 4 en 32 van de wet van 14 juli 1991 (...) wijzigen. (Belgisch Staatsblad van 10.11.98).

Gewone zitting 1997-1998

Kamer van volksvertegenwoordigers :

Parlementaire stukken. - Ontwerp van wet, nr. 1509/1. - Amendementen, nr. 1509/2. - Verslag, nr. 1509/3. - Amendementen, nrs. 1509/4 tot 6. - Verslagen, nrs. 1509/7 tot 9. - Tekst aangenomen door de commissies, nr. 1509/10. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat, nr. 1509/11.

82 - 1995 (B.Z.) :

Beslissingen van de parlementaire overlegcommissie, nrs. 82/30 en 34.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking en aanneming. Vergaderingen van 10 en 11 juni 1998.

Senaat.

Parlementaire stukken. - Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 1-1022/1. - Verslag, nr. 1-1022/2. - Tekst aangenomen door de commissie, nr. 1-1022/3. - Beslissing om niet te amenderen, nr. 1-1022/4.

82 - 1995 (B.Z.)

Beslissingen van de parlementaire overlegcommissie, nrs. 1-82/30 en 34.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking en aanneming. Vergaderingen van 27 en 29 oktober 1998.

3. WET VAN 7 DECEMBER 1998 tot wijziging van de artikelen 31, 32, 33, 35, 36 en 98 van de wet van 14 juli 1991 (...). (Belgisch Staatsblad van 23.12.98).

Gewone zitting 1997-1998.

Kamer van volksvertegenwoordigers :

Parlementaire stukken. - Wetsontwerp, nr. 1565/1. - Amendementen, nr. 1565/2. - Verslag, nr. 1565/3. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat, nr. 1565/4.

Parlementaire Handelingen. - Bespreking. Vergadering van 15 juli 1998. - Aanneming. Vergadering van 16 juli 1998.

Senaat :

Parlementaire stukken. - Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 1-1075/1. - Ontwerp niet geëvoceerd door de Senaat, nr. 1-1075/2.

Parlementaire Handelingen. - Aanneming. Vergadering van 21 oktober 1998.

4. WET VAN 13 JANUARI 1999 tot aanvulling van artikel 52,§1 van de wet van 14 juli 1991 (...). (Belgisch Staatsblad van 23.02.99).

Gewone zitting 1998-1999.

Senaat :

Parlementaire stukken. - Wetsvoorstel van Mevr. Willame-Boonen en de heer Ph. Charlier, nr. 1-1118/2. - Verslag, nr. 1-1118/3. - Tekst aangenomen door de commissie, nr. 1-1118/4. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 1-1118/5.

Parlementaire Handelingen. - Handelingen van de Senaat : 26 november 1998.

Kamer van volksvertegenwoordigers :

Parlementaire stukken. - Ontwerp overgezonden door de Senaat, nr. 1848/1. - Verslag, nr. 1848/2. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en aan de Koning ter bekrachting voorgelegd, nr. 1848/3.

Parlementaire Handelingen. - Handelingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers : 17 december 1998.

5. WET VAN 25 MEI 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 (...). (Belgisch Staatsblad van 23.06.1999).

Gewone zitting 1998-1999.

Kamer van volksvertegenwoordigers:

Parlementaire stukken. - Wetsontwerp, nr. 2050/1. - Amendementen, nrs. 2050/2 en 3. - Verslag, nr. 2050/4. - Tekst aangenomen door de Commissie, nr. 2050/5. - Amendement voorgesteld na indiening van het verslag, nr. 2050/6. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden door de Senaat, nr. 2050/7.

Handelingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers. - 21 en 22 april 1999.

Gewone zitting 1998-1999.

Senaat :

Parlementaire stukken. - Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 1390/1. - Verslag, nr. 1390/2. - Tekst aangenomen door de Commissie, nr. 1390/3. - Beslissing om niet te amenderen, nr. 1390/4.

Handelingen van de Senaat. - 29 en 30 april 1999.

6. WET VAN 25 MEI 1999 tot wijziging van de artikelen 97 en 117 van de wet van 14 juli 1991 (...). (Belgisch Staatsblad van 23.06.1999).

Kamer van volksvertegenwoordigers:

Parlementaire stukken:

Gewone zitting 1998-1999; Wetsontwerp, nr. 2051/1; Verslag, nr. 2051/2.

Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat, nr. 2051/3.

Handelingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers : 21 en 22 april 1999.

Senaat :

Parlementaire stukken :

Gewone zitting 1998-1999

Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 1391/1;

Tekst aangenomen in plenaire vergadering en aan de Koning ter bekrachtiging voorgelegd, nr. 1391/4.

Handelingen van de Senaat : 29 en 30 april 1999.

7. WET VAN 26 JUNI 2000, betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet (Belgisch Staatsblad van 29.07.2000).

Gewone zitting 1999-2000.

Kamer van volksvertegenwoordigers :

Parlementaire stukken : Wetsontwerp, nr. 0575/001, van 7 april 2000. - Amendement, nr. 0575/002. - Verslag van 5 mei 2000 van de heer Van Weddingen en tekst aangenomen door de commissie, nr. 0575/003. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat, nr. 0575/004.

Parlementaire handelingen : Bespreking. - Vergadering van 10 mei 2000. - Aanneming. - Vergadering van 11 mei 2000.

Senaat :

Parlementaire stukken : Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, nr. 2-432/1. - Beslissing om niet te evoceren, nr. 2-432/2.

**8. WET VAN 10 DECEMBER 2001, betreffende de definitieve omschakeling op de euro
(Belgisch Staatsblad van 20.12.2001).**

Kamer van volksvertegenwoordigers :

Parlementaire stukken : 1460 - 2001/2002 :Nr. 1. Wetsontwerp. - Nr. 2. Verslag. - Nr. 3. Telst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat. - Integraal verslag : 28 en 29 november 2001.

Senaat :

Parlementaire stukken : 2-969 - 2001/2002 : Nr.1. Ontwerp niet geëvoceerd door de Senaat.

**9.WET VAN 17 JULI 2002, betreffende de transacties uitgevoerd met instrumenten voor
de elektronische overmaking van gelmiddelen (Belgisch Staatsblad van 17.08.2002).**

Kamer van volksvertegenwoordigers:

Parlementaire stukken: 50-1389 - 2000/2001: nr 1. Wetsontwerp.
50-1389 - 2001/2002: nrs 2 tot 4. Amendementen. - nr 5. Verslag. - nr 6. Tekst aangenomen door de Commissie. - nr 7. Telst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat.

Handelingen van de Kamer van volksvertegenwoordigers: integraal verslag: 13 juni 2002.

Senaat:

Parlementaire stukken: 2-1205 - 2001/2002: nr 1. Ontwerp niet geëvoceerd door de Senaat.

10. Artikel 29 van de WET VAN 11 MAART 2003 betreffende bepaalde juridische aspecten van de diensten van de informatiemaatschappij, heft het tweede lid op van artikel 23, 5° van de wet van 14 juli 1991 (...), ingevoegd bij de wet van 25 mei 1999 (Belgisch Staatsblad van 17 maart 2003).

Kamer van volksvertegenwoordigers:

Documenten: Wetsontwerp. 50-2100, nr.1. - Amendementen, 50-2100, nr.2. - Verslag, 50-2100, nr.3. - Tekst aangenomen door de commissie (artikel 78 van de Grondwet), 50-2100, nr.4. - Tekst aangenomen door de commissie (artikel 77 van de Grondwet), 50-2100, nr.5. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat (artikel 78 van de Grondwet), 50-2100, nr.6. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat (artikel 77 van de Grondwet), 50-2297, nr.1. Integraal verslag. - 13 februari 2003.

Senaat:

Documenten: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers, 2-1480, nr.1. - Verslag, 2-1480, nr.2. - Tekst aangenomen in plenaire vergadering en aan de koning ter bekrachtiging voorgelegd, 2-1480, nr.3.

Handelingen. - 27 februari 2003.

11. Artikel 15 van de WET VAN 24 MAART 2003 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (Belgisch Staatsblad van 08 april 2003).

Gewone zitting 2001-2002.

Kamer van volksvertegenwoordigers:

50-1880: nr.1: Wetsontwerp.

Gewone zitting 2002-2003.

Kamer van volksvertegenwoordigers:

50-1880: nrs 2-3: Amendementen. - nr.4: Verslag. - nr.5: Tekst aangenomen door de commissies. - n°.6: Tekst aangenomen in plenaire vergadering en overgezonden aan de Senaat. - Integraal verslag: 19 en 20 februari 2003.

Senaat:

2-1498: nr.1: Ontwerp overgezonden door de Kamer van volksvertegenwoordigers. - nr.2: Verslag. - nr.3: Tekst aangenomen in plenaire vergadering en aan de Koning ter bekrachtiging voorgelegd.

Handelingen van de Senaat: 13 maart 2003.

INHOUDSTAFEL

HOOFDSTUK I	Algemene definities.....	8
HOOFDSTUK II	Voorlichting van de consument	9
Afdeling 1	Prijsaanduiding	9
Afdeling 2	Aanduiding van de hoeveelheid	10
Afdeling 3	Benaming, samenstelling en etikettering van de producten en van de diensten	12
HOOFDSTUK III	Benaming van oorsprong.....	13
HOOFDSTUK IV	Reclame	15
HOOFDSTUK V	Algemene bepalingen betreffende de verkopen van producten en diensten aan de consument.....	20
Afdeling 1	Verplichting tot voorlichting van de consument.....	20
Afdeling 2	Onrechtmatige bedingen	20
Afdeling 3	Commissie voor Onrechtmatige Bedingen.....	24
Afdeling 4	Documenten betreffende de verkopen van producten en van diensten.....	25
HOOFDSTUK VI	Bepaalde handelspraktijken	26
Afdeling 1	Verkopen met verlies	26
Afdeling 2	Aankondigingen van prijsverminderingen en -vergelijkingen	27
Afdeling 3	Uitverkopen.....	28
Afdeling 4	Opruimingen of solden	30
Afdeling 5	Gezamenlijk aanbod van producten en diensten	32
Afdeling 6	Waardebonnen	35
Afdeling 7	Openbare verkopen.....	36
Afdeling 8	Afgedwongen aankopen.....	38
Afdeling 9	Overeenkomsten op afstand.....	39
Afdeling 10	Onwettige verkooppraktijken.....	44
Afdeling 11	Verkopen aan de consument gesloten buiten de onderneming van de verkoper.....	45
HOOFDSTUK VII	Praktijken strijdig met de eerlijke gebruiken.....	47
HOOFDSTUK VIII	Vordering tot staking	48
HOOFDSTUK IX	Waarschuwingsprocedure	51
HOOFDSTUK X	Sancties	52
Afdeling 1	Strafbepalingen.....	52
Afdeling 2	Schrapping van de inschrijving.....	55
HOOFDSTUK XI	Opsporing en vaststelling van de bij deze wet verboden daden	56
HOOFDSTUK XII	Wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen	59

HOOFDSTUK I

Algemene definities

Artikel 1

Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder:

1. **PRODUCTEN**: alle lichamelijke roerende zaken;
2. **DIENSTEN**: alle prestaties de een handelsdaad uitmaken of een ambachtsactiviteit bedoeld in de wet op het ambachtsregister;
3. **HOMOGENE DIENSTEN**: alle diensten waarvan de eigenschappen en de modaliteiten identiek of gelijkaardig zijn, ongeacht onder meer het ogenblik, de plaats van de uitvoering, de dienstverstrekker of de persoon voor wie ze bestemd zijn;
4. **ETIKETTERING**: de vermeldingen, aanwijzingen, gebruiksaanwijzingen, warenmerken, afbeeldingen of tekens die betrekking hebben op een product of op een homogene dienst en die voorkomen op het product zelf of op enig verpakkingsmiddel, document, bordje, etiket, band of label dat bij dit product of bij deze dienst is gevoegd of daarop betrekking heeft;
5. **OP DE MARKT BRENGEN**: de invoer met het oog op de verkoop, het bezit met het oog op de verkoop, de tekoopaanbieding, de verkoop, het huuraanbod van producten en diensten, de verhuring van producten en diensten, de afstand onder bezwarende titel of gratis, als deze verrichtingen worden gedaan door een verkoper;
6. **VERKOPER**:
 - a) elke handelaar of ambachtsman en elke natuurlijke persoon of rechtspersoon, die producten of diensten te koop aanbieden of verkopen in het kader van een beroepsactiviteit of met het oog op de verwezenlijking van hun statutair doel;
 - b) de overheidsinstellingen of de rechtspersonen waarin de overheid een overwegend aandeel heeft, die een commerciële, financiële of industriële activiteit aan de dag leggen en die producten of diensten te koop aanbieden of verkopen;
 - c) de personen die, hetzij in eigen naam, hetzij in naam of voor rekening van een al dan niet met rechtspersoonlijkheid beklede derde, met of zonder winstoogmerk, een commerciële, financiële of industriële activiteit uitoefenen en die producten of diensten te koop aanbieden of verkopen;
7. **CONSUMENT**: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die, uitsluitend voor niet-beroepsmatige doeleinden, op de markt gebrachte producten of diensten verwerft of gebruikt;
8. **DE MINISTER**: de Minister tot wiens bevoegdheid de Economische Zaken behoren;
- [9. **WERKDAGEN**: het geheel van alle kalenderdagen met uitsluiting van de zondagen en wettelijke feestdagen. Als een termijn, uitgedrukt in werkdagen, op een zaterdag afloopt, wordt hij verlengd tot de eerstvolgende werkdag].

[Aldus aangevuld door artikel 2 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Deze wet is niet van toepassing op effecten en andere financiële instrumenten bedoeld in de wetgeving betreffende de financiële transacties en de financiële markten.

[Onder de voorwaarden en rekening houdend met de aanpassingen die Hij bepaalt, kan de Koning evenwel sommige bepalingen van deze wet van toepassing verklaren op voornoemde effecten en andere financiële instrumenten of op categorieën daarvan].

[Aldus aangevuld door artikel 177 van de wet van 21 december 1994 houdende sociale en diverse bepalingen (B.S. 23.12.1994)].

HOOFDSTUK II

Voorlichting van de consument

Afdeling 1 - Prijsaanduiding

Art. 2

§ 1. Behalve bij openbare verkopen, moet elke verkoper die aan de consument producten te koop aanbiedt, de prijs hiervan schriftelijk en ondubbelzinnig aanduiden.

Indien de producten te koop uitgesteld zijn, moet de prijs bovendien leesbaar en goed zichtbaar zijn aangeduid.

§ 2. Elke verkoper die aan de consument diensten aanbiedt, moet het tarief hiervan schriftelijk, leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig aanduiden.

Art. 3

De aangeduide prijs of het aangeduide tarief moet de door de consument te betalen totale prijs of het totale tarief zijn, waaronder is begrepen: de belasting over de toegevoegde waarde, alle overige taken en de kosten van alle diensten die door de consument verplicht moeten worden bijbetaald.

Art. 4

De prijzen en tarieven worden minstens in euro aangeduid.

De Koning kan, bij in Ministerraad overlegd besluit, op de voordracht van de minister van Economie of van de minister die de Middenstand in zijn bevoegdheid heeft, de dubbele aanduiding opleggen van prijzen en tarieven in Belgische frank en in euro voor de periode die Hij bepaalt, hetzij op algemene wijze, hetzij voor de producten en diensten of categorieën van producten en diensten die Hij aanwijst.

Hij kan eveneens de producten en diensten, categorieën van producten en diensten of verkopen op afstand aanwijzen, waarvoor deze verplichting niet geldt.

De Koning kan bijzondere regels stellen voor de dubbele aanduiding in euro en Belgische frank.

[Aldus aangevuld door artikel 55 van de wet van 30 oktober 1998 betreffende de euro (B.S. 10.11.98)].

[Aldus gewijzigd door het artikel 22§1 van de wet van 10 december 2001 betreffende de definitieve omschakeling op de euro. (B.S. 20 december 2001).]

Art. 5

Elke aanduiding van een prijs- of tariefvermindering, die wordt uitgedrukt door een bedrag of een kortingspercentage, moet geschieden:

a) hetzij door vermelding van de nieuwe prijs naast de oude doorgehaalde prijs;

- b) hetzij door de vermeldingen “nieuwe prijs”, “oude prijs” naast de overeenstemmende bedragen;
- c) hetzij door de vermelding van een kortingspercentage en de nieuwe prijs naast de oude doorgehaalde prijs;
- d) hetzij door de vermelding van het eenvormig kortingspercentage dat is verleend voor de producten en diensten of voor de categorieën van producten en diensten waarop deze vermelding slaat. In beide gevallen moet de aankondiging vermelden of de prijsvermindering al dan niet werd toegepast.

In geen geval mag een prijsvermindering van een product of dienst aan de consument worden voorgesteld als een gratis aanbod van een hoeveelheid van het product of van een gedeelte van de dienst.

Art. 6

Voor de producten en diensten of categorieën van producten en diensten die Hij aanwijst, kan de Koning:

1. bijzondere regels stellen inzake de prijsaanduiding en de aankondigingen van de prijsverminderingen en prijsvergelijkingen;
2. vrijstellen van de verplichting de prijs goed zichtbaar aan te duiden in geval van uitstalling voor verkoop;
3. voor de diensten of de categorieën van diensten die niet beantwoorden aan de definitie van homogene diensten bepalen in welke gevallen en volgens welke regels een voorafgaand bestek aan de consument moet worden afgeleverd, voor zover deze hierom verzoekt en de verkoper bereid is de dienst te verlenen.

Afdeling 2 - Aanduiding van de hoeveelheid

Art. 7

Voor de toepassing van deze afdeling moet worden verstaan onder:

1. Los verkochte producten: producten die slechts worden gemeten of gewogen in aanwezigheid van de koper of door hemzelf;
2. Per stuk verkochte producten: producten die niet kunnen worden gefractioneerd zonder hun aard of eigenschappen te wijzigen;
3. Geconditioneerde producten: producten die een fractionering, weging, telling of meting ondergaan hebben, zelfs tijdens het fabricageproces, al dan niet gevolgd door een verpakking, en met het doel die verrichtingen overbodig te maken bij de verkoop;
4. Voorverpakte producten: de geconditioneerde producten die verpakt zijn alvorens te koop te worden aangeboden ongeacht de aard van de verpakking, die het product geheel of slechts ten dele bedekt, maar op zo 'n wijze dat de inhoud niet kan worden veranderd zonder dat de verpakking wordt geopend of gewijzigd.

Met deze definitie worden bedoeld:

- a) voorverpakte producten in vooraf bepaalde hoeveelheden: zodanig voorverpakte producten dat de in de verpakking aanwezige hoeveelheid overeenstemt met een vooraf gekozen waarde;
- b) voorverpakte producten in variabele hoeveelheden: zodanig voorverpakte producten dat de in de verpakking aanwezige hoeveelheid niet overeenstemt met een vooraf gekozen waarde;

5. Meeteenheid: de eenheid die overeenstemt met de definities van de wet van 16 juni 1970 betreffende de meeteenheden, de meetstandaarden en de meetwerktuigen en met die van haar uitvoeringsbesluiten;
6. Vulbedrijf: hij die de producten werkelijk voorverpakt met het oog op de verkoop;
7. Conditoneerder : hij die de producten conditioneert met het oog op de verkoop;
8. Nominale hoeveelheid: de nettohoeveelheid van het product die de voorverpakking wordt geacht te bevatten.

Art. 8

§ 1. Elk geconditioneerd product bestemd voor de verkoop moet op de verpakking, of bij ontstentenis ervan op het product zelf, leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig, de nominale hoeveelheid vermelden uitgedrukt in een meeteenheid.

§ 2. Voor de producten geconditioneerd in hoeveelheden van meer dan 10 kg of 10 l en bestemd voor de groothandel, moet de nominale hoeveelheid uitgedrukt in een meeteenheid leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig aangebracht worden, ofwel op de verpakking, of bij ontstentenis ervan, op het product zelf, ofwel op de factuur, de verzendingsnota of enig ander document dat bij de levering wordt afgegeven of verstuurd.

§ 3. Voor de producten die geleverd worden per vrachteenheid van meer dan 10 kg of 10 l moet de nominale hoeveelheid uitgedrukt in een meeteenheid aangebracht worden op een weeg- of meetdocument, dat bij de levering aan de koper wordt overhandigd.

Art. 9

De verplichting om de nominale hoeveelheid aan te duiden, rust op het vulbedrijf of op de conditioneerder, al naargelang van het geval.

Indien de producten worden ingevoerd, rust de verplichting om de nominale hoeveelheid aan te duiden op de invoerder.

De verplichting om de nominale hoeveelheid aan te duiden, rust evenwel op degene die de conditionering of de voorverpakking heeft laten uitvoeren, wanneer hij, al naargelang van het geval, het vulbedrijf, de conditioneerder of de invoerder schriftelijk van dit voornemen op de hoogte heeft gebracht.

Art. 10

Indien de nominale hoeveelheid niet vermeld is overeenkomstig de bepalingen van artikel 8, § 1, van deze wet, mag de verkoper de producten slechts te koop aanbieden aan de consument, nadat hij de hoeveelheid uitgedrukt in meeteenheden, leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig heeft aangeduid op de verpakking of bij ontstentenis ervan op het product zelf of op een bordje geplaatst dichtbij het product.

Onverminderd de toepassing van artikel 37, § 2, moet de hoeveelheid niet vermeld worden voor de los verkochte producten, die gemeten of gewogen worden in aanwezigheid van de consument of door hemzelf.

Art. 11

De aanduidingen van de meetinstrumenten waarmee de hoeveelheid van de los verkochte producten wordt bepaald, moeten voor de consument goed leesbaar en goed zichtbaar zijn.

Art. 12

Voor de producten of categorieën van producten die Hij aanwijst, kan de Koning:

1. bijzondere regels stellen inzake de aanduiding van de hoeveelheid;
2. vrijstellen van de door de artikelen 8 tot 10 opgelegde verplichtingen;
3. vrijstellen van het aanduiden van de nominale hoeveelheid in een meeteenheid en een andere verkoopenheid voorschrijven;
4. de toelaatbare afwijkingen van de aangeduide nominale hoeveelheid ten opzichte van de werkelijke hoeveelheid vaststellen, alsook de wijze van controle op deze afwijkingen;
5. de nominale hoeveelheden vastleggen voor de inhoud en/of de recipiënten van producten die bestemd zijn om op de markt te worden gebracht;
6. de aanduiding van het aantal stuks voorschrijven, dat een voorverpakking bevat en de toelaatbare afwijkingen vaststellen van het aangeduide aantal ten opzichte van het werkelijke aantal, alsook de wijze van controle op deze afwijkingen.

Afdeling 3 - Benaming, samenstelling en etikettering van de producten en van de diensten

Art. 13

[De vermeldingen die het voorwerp zijn van de etikettering en die dwingend voorgeschreven zijn bij deze wet, bij haar uitvoeringsbesluiten en bij de uitvoeringsbesluiten bedoeld in artikel 122, tweede lid, de gebruiksaanwijzingen en de garantiebewijzen zijn minstens gesteld in de taal of de talen van het taalgebied waar de producten of diensten op de markt worden gebracht].

[Aldus vervangen door artikel 3 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Als de etikettering dwingend is voorgeschreven, moet ze toegepast worden in de vorm en met de inhoud bepaald door de reglementering.

De vermeldingen van de etikettering moeten goed zichtbaar en leesbaar zijn en duidelijk onderscheiden van de reclame.

In geen geval mag de etikettering aldus worden voorgesteld dat verwarring met een kwaliteitscertificaat mogelijk is.

Art. 14

§ 1. De Koning kan, onverminderd de bevoegdheid die Hem is verleend op het gebied van de volksgezondheid, met het oog op het waarborgen van de eerlijkheid van de handelsverrichtingen of de bescherming van de consument:

- a) voor de producten of categorieën van producten die Hij aanwijst, de etikettering voorschrijven en de vermeldingen en andere elementen ervan vaststellen;
- b) de voorwaarden van menging, samenstelling, presentatie, kwaliteit en veiligheid vastleggen, waaraan de producten moeten voldoen om al dan niet onder een bepaalde benaming op de markt te mogen worden gebracht;
- c) verbieden dat producten onder een bepaalde benaming op de markt worden gebracht;

- d) het gebruik van een bepaalde benaming opleggen voor producten die op de markt worden gebracht;
- e) opleggen dat aan de benamingen waaronder producten op de markt worden gebracht, tekens, woorden of uitdrukkingen worden toegevoegd bedoeld om de betekenis ervan te verduidelijken;
- f) verbieden dat bepaalde tekens, woorden of uitdrukkingen worden toegevoegd aan de benamingen waaronder producten op de markt worden gebracht.

§ 2. Alvorens een besluit ter uitvoering van de voorgaande paragraaf voor te stellen, raadpleegt de Minister de Raad voor het Verbruik en de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

Art. 15

Met naleving van de vormen bepaald in artikel 14, § 2, kan de Koning, met het oog op het waarborgen van de eerlijkheid van de handelsverrichtingen of de bescherming van de consument, voor homogene diensten of categorieën van homogene diensten:

- a) vaststellen welke beschrijving van, welke algemene vermeldingen over de diensten aan de consument moeten worden meegedeeld en op welke wijze;
- b) verbieden dat diensten onder een bepaalde benaming op de markt worden gebracht;
- c) het gebruik van een bepaalde benaming opleggen voor diensten die op de markt worden gebracht;
- d) opleggen dat aan de benamingen waaronder diensten op de markt worden gebracht, tekens, woorden of uitdrukkingen worden toegevoegd bedoeld om de betekenis ervan te verduidelijken;
- e) verbieden dat bepaalde tekens, woorden of uitdrukkingen worden toegevoegd aan de benaming waaronder diensten op de markt worden gebracht.

Wanneer ter uitvoering van dit artikel te treffen maatregelen betrekking hebben op de financiële diensten, worden die maatregelen gezamenlijk voorgesteld door de Minister van Economische Zaken en de Minister van Financiën.

HOOFDSTUK III

Benaming van oorsprong

Art. 16

Voor de toepassing van deze wet moet onder benaming van oorsprong worden verstaan de geografische benaming van een land, een streek of een plaats dienende om een product aan te wijzen dat er herkomstig van is en waarvan de kwaliteit en de eigenschappen uitsluitend of wezenlijk toe te schrijven zijn aan het geografisch milieu met inbegrip van de natuurlijke en menselijke factoren.

Art. 17

Onverminderd de toepassing van alle andere wettelijke of reglementaire bepalingen betreffende de producten, kan de Koning, op voordracht van de Minister van Middenstand:

1. de benamingen aanwijzen die moeten worden beschouwd als benamingen van oorsprong, toepasselijk op Belgische producten andere dan de benamingen van regionale of lokale aard;
2. de voorwaarden vaststellen waaraan deze producten moeten voldoen om onder een bepaalde benaming van oorsprong vervaardigd, te koop aangeboden en verkocht te mogen worden.

De geografische benaming die doorgaans wordt gebruikt om het soort product of de presentatie ervan aan te duiden, is als dusdanig geen benaming van oorsprong.

Art. 18

Alvorens enig besluit ter uitvoering van artikel 17 voor te dragen plaatst de Minister van Middenstand in het Belgisch Staatsblad een bericht waarin de benaming die hij meent te kunnen beschouwen als een benaming van oorsprong, wordt omschreven en waarbij iedere belanghebbende persoon of vereniging wordt uitgenodigd om zijn of haar opmerkingen te formuleren binnen een maand na die bekendmaking.

De Minister van Middenstand raadpleegt eveneens de Kamer van ambachten en neringen ingesteld voor de provincie of de provincies waar de producten vandaan komen die eventueel onder een benaming van oorsprong kunnen worden aangeduid en hij bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven.

Art. 19

Teneinde een conform gebruik te waarborgen van de benamingen van oorsprong, erkend ter uitvoering van artikel 17, kan de Koning:

1. overgaan tot de erkenning van een of meer instellingen die tot taak zullen hebben door middel van attesten van oorsprong te bevestigen dat de onder een bepaalde benaming van oorsprong verkochte producten voldoen aan de voorwaarden vastgesteld bij het koninklijk besluit dat die benaming van oorsprong erkent;
2. de vervaardiging, de tekoopaanbieding en de verkoop van producten onder een bepaalde benaming van oorsprong afhankelijk stellen van het bezit van een individueel of collectief attest van oorsprong uitgaand van een erkende instelling.

De Koning bepaalt de voorwaarden en de waarborgen die deze instellingen moeten bieden om erkend te worden, evenals het bedrag van de kosten die zij mogen aanrekenen voor het afgeven van attesten van oorsprong.

Art. 20

Het is verboden:

- 1° gebruik te maken van een benaming die wordt voorgesteld als een benaming van oorsprong, terwijl een dergelijke benaming niet als benaming van oorsprong is erkend;
- 2° onder een benaming van oorsprong producten te vervaardigen, te koop aan te bieden en te verkopen die niet voldoen aan de voorwaarden gesteld inzake de erkenning van de benaming van oorsprong;
- 3° onder een benaming van oorsprong, producten te vervaardigen, te koop aan te bieden en te verkopen zonder in het bezit te zijn van een attest van oorsprong, wanneer een dergelijk attest vereist is.

Art. 21

Het onrechtmatig gebruik van een benaming van oorsprong blijft verboden ondanks:

- 1° de toevoeging, aan de bedoelde benaming van oorsprong, van enige term en onder meer van verbeterende termen als “soort”, “type”, “wijze”, “gelijksoortig”;
- 2° het feit dat de betwiste benaming gebruikt zou zijn om de herkomst van het product aan te duiden;
- 3° het gebruik van vreemde woorden wanneer deze woorden enkel de vertaling zijn van een benaming van oorsprong of wanneer die verwarring kunnen stichten met een benaming van oorsprong.

HOOFDSTUK IV

Reclame

Art. 22

Voor de toepassing van deze wet wordt als reclame beschouwd elke mededeling die rechtstreeks of onrechtstreeks ten doel heeft de verkoop van producten of diensten te bevorderen, met inbegrip van onroerende goederen, rechten en verplichtingen, ongeacht de plaats of de aangewende communicatiemiddelen.

[Wordt als vergelijkende reclame beschouwd elke vorm van reclame waarbij een concurrent dan wel door een concurrent aangeboden goederen of diensten uitdrukkelijk of impliciet worden genoemd].

[Aldus aangevuld door artikel 4 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 23

Onverminderd andere wettelijke of reglementaire bepalingen is elke reclame verboden:

1° die beweringen, gegevens of voorstellingen bevat die kunnen misleiden omtrent de identiteit, de aard, de samenstelling, de oorsprong, de hoeveelheid, de beschikbaarheid, de wijze en de datum van vervaardiging, of de kenmerken van een product of de gevolgen voor het leefmilieu; onder kenmerken dient te worden verstaan de voordelen van een product, onder meer vanuit het oogpunt van zijn eigenschappen, van zijn gebruiksmogelijkheden, van de resultaten die van het gebruik ervan kunnen worden verwacht, van de [voorwaarden waaronder het kan worden verkregen, onder meer de prijs of de wijze van vaststelling daarvan, alsmede de wezenlijke kenmerken van de tests of controles die op het product werden verricht en van de diensten die ermee gepaard gaan];

[Aldus gewijzigd door artikel 5, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

2° die beweringen, gegevens of voorstellingen bevat die kunnen misleiden omtrent de identiteit, de aard, de samenstelling, de duur, de beschikbaarheid, de datum waarop een dienst verstrekt wordt of de kenmerken van die dienst; onder kenmerken dient te worden verstaan de voordelen van een dienst, onder meer uit het oogpunt van zijn eigenschappen, van de resultaten die van het gebruik ervan kunnen worden verwacht, van de [voorwaarden waaronder hij kan worden verkregen, onder meer de prijs of de wijze van vaststelling daarvan, alsmede de wezenlijke kenmerken van de tests of controles die op de dienst werden verricht en van de diensten die ermee gepaard gaan];

[Aldus gewijzigd door artikel 5, 2° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

3° die beweringen, gegevens of voorstellingen bevat die kunnen misleiden omtrent de identiteit of de kwaliteiten van de verkoper van een product of dienst;

4° waarbij de verkoper essentiële inlichtingen weglaat met de bedoeling te misleiden omtrent dezelfde gegevens als die bedoeld in 1°, 2° en 3°;

5° die, vanwege de globale indruk, met inbegrip van de presentatie, niet onmiskenbaar als zodanig kan worden herkend, en die niet leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig de vermelding “reclame” draagt.

[...];

[Aldus gewijzigd door artikel 29 van de wet van 11 maart 2003, dat het tweede lid op van artikel 23, 5° van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, ingevoegd bij de wet van 25 mei 1999 opheft(B.S. 17.03.2003)].

6° die, [onverminderd de bepalingen voorzien in artikel 23 *bis*], afbrekende gegevens bevat ten opzichte van een andere verkoper, zijn producten, zijn diensten of zijn activiteit;

[Aldus ingevoegd door artikel 5, 4° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

7° die, [onverminderd de bepalingen voorzien in artikel 23 *bis*,] vergelijkingen inhoudt die bedrieglijk of afbrekend zijn of die het zonder noodzaak mogelijk maken een of meer andere verkopers te identificeren;

[Aldus ingevoegd door artikel 5, 5° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

8° die, [onverminderd de bepalingen voorzien in artikel 23 *bis*,] gegevens bevat waardoor verwarring kan ontstaan met een andere verkoper, zijn producten, zijn diensten of zijn activiteit;

[Aldus ingevoegd door artikel 5, 6° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

9° die betrekking heeft op een aanbod van producten of diensten, als de verkoper niet over een toereikende voorraad beschikt of niet werkelijk de diensten kan verlenen die, gelet op de omvang van de reclame, normalerwijze moeten voorzien zijn;

10° [die bij de consument de hoop of de zekerheid wekt een product, een dienst of enig voordeel te hebben gewonnen of te kunnen winnen door de werking van het toeval.

Dit verbod geldt niet voor:

- de reclame voor de toegelaten loterijen;

- de reclame die, al dan niet gratis, aanbiedingen van deelnemingstitels aan de toegelaten loterijen bevat met inbegrip van de aanbiedingen bedoeld in de artikelen 56.6 en 57.2];

[Aldus vervangen door artikel 5, 7° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

11° die een daad in de hand werkt die beschouwd moet worden als een niet-naleving van deze wet of als een inbreuk krachtens de artikelen 102 tot 105 van deze wet;

12° die verwijst naar vergelijkende tests, uitgevoerd door consumentenorganisaties;

13° die betrekking heeft op producten of apparaten die geen geneesmiddelen zijn en waarvan ten onrechte wordt voorgehouden dat ze de medische toestand van de consument zouden verbeteren;

14° [die, buiten de gevallen van toegelaten gezamenlijk aanbod, betrekking heeft op een gratis aanbod van producten of diensten of enig ander voordeel, wanneer de vraag om deze te verkrijgen niet gescheiden is van enige bestelbon van producten of diensten].

[Aldus aangevuld door artikel 5, 8° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

[Art. 23 bis

§ 1. Vergelijkende reclame is, wat de vergelijking betreft, geoorloofd op voorwaarde dat deze:

1° niet misleidend is in de zin van artikel 23, 1° tot 5° van onderhavige wet;

2° producten of diensten vergelijkt die in dezelfde behoeften voorzien of voor hetzelfde doel zijn bestemd;

3° op objectieve wijze een of meer wezenlijke, relevante, controleerbare en representatieve kenmerken van deze producten en diensten, waartoe ook de prijs kan behoren, met elkaar vergelijkt;

4° er niet toe leidt dat op de markt de adverteerder met een concurrent, of de merken, handelsnamen, andere onderscheidende kenmerken, producten of diensten van de adverteerder met die van een concurrent worden verward;

5° niet de goede naam schaadt van of zich niet kleinerend uitlaat over de merken, handelsnamen, andere onderscheidende kenmerken, producten of diensten, activiteiten of omstandigheden van een concurrent;

6° voor producten met een benaming van oorsprong in elk geval betrekking heeft op producten met dezelfde benaming;

7° geen oneerlijk voordeel oplevert ten gevolge van de bekendheid van een merk, handelsnaam of andere onderscheidende kenmerken van een concurrent dan wel van de oorsprongsbenamingen van concurrerende producten;

8° niet producten of diensten voorstelt als een imitatie of namaak van producten of diensten met een beschermd handelsmerk of beschermde handelsnaam.

§ 2. Elke vergelijking die verwijst naar een speciale aanbieding, moet duidelijk en ondubbelzinnig het einde en, zo de speciale aanbieding nog niet loopt, het begin aangeven van de periode gedurende welke de speciale prijs of andere specifieke voorwaarden gelden dan wel in voorkomend geval, vermelden dat de speciale aanbieding loopt zo lang de voorraad strekt of de diensten kunnen worden geleverd.

§ 3. Verboden is elke vergelijkende reclame die de voorwaarden gesteld in §§ 1 en 2 niet eerbiedigt].

[Aldus ingevoegd door artikel 6 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 24

§ 1. Wanneer, op grond van artikel 101 van deze wet de Minister of de door hem krachtens artikel 113, § 1, aangestelde ambtenaar, een adverteerder van een reclameboodschap die betrekking heeft op een of meer van de navolgende meetbare en controleerbare feitelijke gegevens:

- de identiteit;
- de hoeveelheid;
- de samenstelling;
- de prijs;
- de oorsprong;

- de fabricage- of vervaldatum;
- de verkoops-, verhuurings-, verlenings-, leverings- of garantievoorwaarden voor producten of diensten die het voorwerp van de reclame zijn;
- de gebruiksmogelijkheden;
- de beschikbaarheid en het bestaan van de aangeboden producten of diensten;

ervan verwittigt dat een of meer van deze gegevens misleidend kunnen zijn, dan moet de adverteerder [binnen een termijn van maximum een maand] bewijzen dat de bovengenoemde gegevens juist zijn.

[Aldus ingevoegd door artikel 7 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

§ 2. Voor de gegevens bedoeld in § 1, is de adverteerder eveneens verplicht dit bewijs te leveren indien een vordering tot staking wordt ingesteld door:

1. de Minister en desgevallend de bevoegde Minister bedoeld in artikel 98, § 2;
2. de andere personen bedoeld in artikel 98, § 1, voor zover dat, rekening houdend met de gerechtvaardigde belangen van de adverteerder en van elke andere partij bij de procedure, de voorzitter van de rechtbank van koophandel van oordeel is dat dergelijke eis aangepast is aan de omstandigheden van het concrete geval.

Wanneer de bewijzen vereist krachtens het vorige lid niet worden aangebracht dan wel onvoldoende worden geacht, kan de voorzitter van de rechtbank van koophandel de feitelijke gegevens als onjuist beschouwen.

§ 3. De overeenkomsten en de leveringsvoorwaarden van producten en diensten aan de consumenten kunnen onder meer worden geïnterpreteerd in functie van de feitelijke gegevens bedoeld in § 1 en vervat in de reclame.

Art. 25

Elke reclame betreffende voorverpakte producten in vooraf bepaalde hoeveelheden moet de nominale hoeveelheden van de inhoud van de verpakking vermelden, overeenkomstig de bepalingen van afdeling 2 van hoofdstuk II, wanneer de reclame de verkoopprijs van deze producten vermeldt.

Art. 26

Elke reclame die gewag maakt van een prijs of een prijsvermindering, moet die aanduiden overeenkomstig de voorschriften van de artikelen 3 en 4, en in voorkomend geval van artikel 5 alsmede van de met toepassing van artikel 6, 1 vastgestelde bepalingen.

Art. 27

De vordering tot staking, wegens de niet-naleving van de bepalingen [van de artikelen 23 en 23 bis], kan alleen worden ingesteld tegen de adverteerder van de gewraakte reclame.

[Aldus vervangen door artikel 8 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Indien de adverteerder evenwel geen woonplaats in België heeft en geen verantwoordelijke persoon met woonplaats in België heeft aangewezen, kan de vordering tot staking eveneens worden ingesteld tegen:

- de uitgever van de geschreven reclame of de producent van de audiovisuele reclame;
- de drukker of de maker, indien de uitgever of de producent geen woonplaats in België hebben en geen verantwoordelijke persoon met woonplaats in België hebben aangewezen;
- de verdeler evenals elke persoon die er bewust toe bijdraagt dat de reclame uitwerking heeft, indien de drukker of de maker geen woonplaats in België hebben en geen verantwoordelijke persoon met woonplaats in België hebben aangewezen.

Art. 28

§ 1. Onverminderd de bevoegdheden die Hem krachtens een andere wetsbepaling zijn toegekend kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, voor de producten of diensten of de categorieën van producten of diensten die Hij bepaalt:

1° de reclame verbieden of beperken teneinde een betere bescherming van de veiligheid van de consument en van het leefmilieu te waarborgen;

2° de minimale vermeldingen van de reclame vaststellen, teneinde een betere voorlichting van de consument te verzekeren.

§ 2. Alvorens een besluit ter uitvoering van § 1 voor te stellen raadpleegt de Minister de Raad voor het Verbruik en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

Art. 29

§ 1. De Koning richt binnen de Raad voor het Verbruik, op de voorwaarden die Hij bepaalt, een commissie op belast met het uitbrengen van adviezen en aanbevelingen in verband met reclame en etikettering die betrekking hebben op de gevolgen voor het leefmilieu alsmede inzake de opstelling van een milieureclamecode.

§ 2. Alvorens een besluit in verband met etikettering of reclame betreffende de effecten op het leefmilieu ter uitvoering van deze wet voor te stellen, raadpleegt de Minister van Economische Zaken de commissie, vermeld in § 1 en de Minister bevoegd voor het leefmilieu. De Minister van Economische Zaken bepaalt de termijn waarbinnen het advies van de commissie moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

§ 3. Na advies van de commissie en op gezamenlijk initiatief van de Minister van Economische Zaken en van de Minister die het leefmilieu onder zijn bevoegdheid heeft, kan de Koning een milieureclamecode opleggen.

§ 4. De Koning bepaalt de samenstelling van de commissie. Deze moet tenminste twee vertegenwoordigers onder haar leden bevatten van verenigingen ter bescherming van het leefmilieu.

Hoofdstuk V

Algemene bepalingen betreffende de verkopen van producten en diensten aan de consument

Afdeling 1 - Verplichting tot voorlichting van de consument

Art. 30

Ten laatste op het ogenblik van het sluiten van de verkoop moet de verkoper te goeder trouw aan de consument de behoorlijke en nuttige voorlichting geven betreffende de kenmerken van het product of de dienst en betreffende de verkoopsvoorwaarden, rekening houdend met de door de consument uitgedrukte behoefte aan voorlichting en rekening houdend met het door de consument meegeedeelde of redelijkerwijze voorzienbare gebruik.

Afdeling 2 - Onrechtmatige bedingen

Art. 31

§ 1. Voor de toepassing van deze wet moet worden verstaan onder onrechtmatig beding, elk beding of elke voorwaarde die, alleen of in samenhang met een of meer andere bedingen of voorwaarden, een kennelijk onevenwicht schept tussen de rechten en plichten van de partijen.

[§ 2. Voor de toepassing van deze afdeling moet worden verstaan onder:

1° producten: niet enkel de lichamelijke roerende zaken, maar ook de onroerende zaken, de rechten en de verplichtingen;

2° verkoper: niet enkel de personen bedoeld in artikel 1,6, maar ook iedere andere natuurlijke persoon of rechtspersoon, uitgezonderd de titularissen van een vrij beroep zoals bepaald in artikel 2,1°, van de wet van 3 april 1997 betreffende oneerlijke bedingen in overeenkomsten gesloten tussen titularissen van vrije beroepen en hun cliënten, die bij een overeenkomst afgesloten met een consument handelt in het kader van zijn beroepsactiviteit.

§ 3. Voor de beoordeling van het onrechtmatige karakter van een beding van een overeenkomst worden alle omstandigheden rond de sluiting van de overeenkomst, alsmede alle andere bedingen van de overeenkomst of van een andere overeenkomst waarvan deze afhankelijk is, op het moment waarop de overeenkomst is gesloten in aanmerking genomen, rekening houdend met de aard van de producten of diensten waarop de overeenkomst betrekking heeft.

De beoordeling van het onrechtmatige karakter van bedingen heeft geen betrekking op de bepaling van het eigenlijke voorwerp van de overeenkomst, noch op de gelijkwaardigheid van enerzijds de prijs of vergoeding en anderzijds de als tegenprestatie te leveren producten of te verrichten diensten, voor zover die bedingen duidelijk en begrijpelijk zijn geformuleerd.

§ 4. Indien alle of bepaalde bedingen van de overeenkomst schriftelijk zijn, moeten ze duidelijk en begrijpelijk zijn opgesteld.

Ingeval van twijfel over de betekenis van een beding, prevaleert de voor de consument gunstigste interpretatie. Deze uitleggingsregel is niet van toepassing in het kader van vordering tot staking bepaald in artikel 95].

[Aldus aangevuld door artikel 2 van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

Art. 32

[In de overeenkomsten] gesloten tussen een verkoper en een consument, zijn onrechtmatig de bedingen en voorwaarden of de combinaties van bedingen en voorwaarden die ertoe strekken:

[Aldus gewijzigd door artikel 3,1° van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

1. bij de ondertekening van het contract een onmiddellijke en definitieve verbintenis van de consument te voorzien terwijl de verkoper zich verbindt onder een voorwaarde waarvan de verwezenlijking enkel van zijn wil afhangt;

2. de prijs te doen schommelen op basis van elementen die enkel afhangen van de wil van de verkoper;

[Deze bepaling doet geen afbreuk:

- aan bedingen van prijsindexering, voor zover deze niet onwettig zijn en de wijze waarop de prijzen worden aangepast expliciet beschreven is in de overeenkomst,

- aan bedingen waarbij de verkoper van financiële diensten zich het recht voorbehoudt het tarief van deze diensten te wijzigen, mits de verkoper verplicht wordt dit ter kennis te brengen van de consument binnen een redelijke opzegtermijn en deze vrij is onmiddellijk de overeenkomst op te zeggen,

- aan bedingen waarbij de verkoper van financiële diensten zich het recht voorbehoudt de door of aan de consument te betalen rentevoet te wijzigen, zonder enige opzegtermijn in geval van geldige reden, mits de verkoper verplicht wordt dit zo spoedig mogelijk ter kennis te brengen van de consument en deze vrij is onmiddellijk de overeenkomst op te zeggen];

[Aldus aangevuld door artikel 3,2° van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

3. de verkoper het recht te verlenen om de kenmerken van het te leveren product of de te verlenen dienst eenzijdig te wijzigen indien die kenmerken wezenlijk zijn voor de consument, of voor het gebruik waartoe hij het product of de dienst bestemt, althans voor zover dit gebruik aan de verkoper was medegedeeld en door hem aanvaard of voor zover, bij gebrek aan een dergelijke specificatie, dit gebruik redelijkerwijze was te voorzien;

4. de leveringstermijn van een product of de uitvoeringstermijn van een dienst eenzijdig te bepalen of te wijzigen;

5. de verkoper het recht te verlenen om eenzijdig te beslissen of het geleverde product of de verleende dienst overeenstemt met de overeenkomst; [of hem het exclusieve recht te geven om één of ander beding van de overeenkomst te interpreteren];

[Aldus aangevuld door artikel 3,3° van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

6. de consument te verbieden de ontbinding van de overeenkomst te vragen ingeval de verkoper zijn verbintenis niet nakomt;

7. het recht van de consument te beperken om de overeenkomst op te zeggen, wanneer de verkoper, in het raam van zijn waarborgverplichting, zijn verbintenis om het product te herstellen niet of niet binnen een redelijke termijn nakomt;

8. de consument ertoe te verplichten zijn verbintenissen na te komen, terwijl de verkoper de zijne niet is nagekomen, of in gebreke zou zijn deze na te komen;
 9. onverminderd de bepalingen van artikel 1184 van het Burgerlijk Wetboek, de verkoper toe te staan de overeenkomst eenzijdig te ontbinden of te wijzigen zonder schadeloosstelling voor de consument, behoudens overmacht;
 10. zelfs bij overmacht, de consument niet toe te staan de overeenkomst te ontbinden dan tegen betaling van een schadevergoeding;
 11. de verkoper te ontslaan van zijn aansprakelijkheid voor zijn opzet, zijn grove schuld of voor die van zijn aangestelden of lasthebbers of voor het niet-uitvoeren van een verbintenis die een van de voornaamste prestaties van de overeenkomst vormt;
 12. de wettelijke waarborg voor verborgen gebreken bepaald bij de artikelen 1641 tot 1649 van het Burgerlijk Wetboek op te heffen of te verminderen;
 13. een onredelijk korte termijn te bepalen om gebreken aan de verkoper te melden;
 14. de consument te verbieden zijn schuld tegenover de verkoper te compenseren met een schuldvordering die hij op hem zou hebben;
 15. het bedrag vast te leggen van de vergoeding verschuldigd door de consument die zijn verplichtingen niet nakomt, zonder in een gelijkwaardige vergoeding te voorzien ten laste van de verkoper die in gebreke blijft;
 16. de consument voor een onbepaalde termijn te binden, zonder duidelijke vermelding van een redelijke opzeggingstermijn;
 17. de overeenkomst voor een onredelijke termijn te verlengen indien de consument niet tijdig opzegt [of een overeenkomst van bepaalde duur automatisch te verlengen, bij ontbreken van tegengestelde kennisgeving van de consument, terwijl een al te ver van het einde van de overeenkomst verwijderde datum is vastgesteld als uiterste datum voor de kennisgeving van de wil van de consument om de overeenkomst niet te verlengen];
- [Aldus aangevuld door artikel 3,4° van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].*
18. de bewijsmiddelen die de consument kan aanwenden, te beperken;
 19. in geval van betwisting, de consument te doen afzien van elk middel tot verhaal tegen de verkoper;
 20. de eiser toe te staan zijn vordering, op grond van een contractueel bedongen keuze van woonplaats, voor een andere rechter in te leiden dan die welke is aangewezen in artikel 624,1°,2° en 4° van het Gerechtelijk Wetboek onverminderd de toepassing van het Verdrag van 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van de beslissingen in burgerlijke en handelszaken, goedgekeurd bij de wet van 13 januari 1971;
 21. in geval van niet-uitvoering of vertraging in de uitvoering van de verbintenissen van de koper, schadevergoedingsbedragen vast te stellen die duidelijk niet evenredig zijn aan het nadeel dat door de verkoper kan worden geleden;
 - [22. de verkoper toe te laten de overeenkomst te beëindigen of te wijzigen omwille van de invoering van de euro.

Deze bepaling is niet van toepassing op de bedingen die het voorwerp zijn geweest van een individuele onderhandeling.

Als de verkoper beweert dat het beding het voorwerp is geweest van een individuele onderhandeling dan draagt hij daarvan de bewijslast.

Een beding wordt echter onweerlegbaar geacht niet het voorwerp geweest te zijn van een individuele onderhandeling als het is opgesteld voorafgaand aan de sluiting van het contract en de consument daardoor geen invloed heeft kunnen hebben op de inhoud ervan, zoals in het kader van een toetredingscontract].

[Aldus aangevuld door artikel 58 van de wet van 30 oktober 1998 betreffende de euro (B.S. 10.11.98)]

[22 bis. de wettelijke aansprakelijkheid van de verkoper uit te sluiten of te beperken bij overlijden of lichamelijk letsel van de consument ten gevolge van een doen of nalaten van deze verkoper];

[Aldus aangevuld door artikel 3,5° van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98) en opnieuw vervangen door artikel 9 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

[23. op onweerlegbare wijze de instemming van de consument vast te stellen met bedingen waarvan deze niet daadwerkelijk kennis heeft kunnen nemen vóór het sluiten van de overeenkomst;

24. de verkoper toe te staan door de consument betaalde bedragen te behouden wanneer deze afziet van het sluiten van de overeenkomst, zonder erin te voorzien dat de consument een gelijkwaardig bedrag aan schadevergoeding mag ontvangen van de verkoper wanneer deze laatste afziet;

25. de verkoper toe te staan de door de consument betaalde voorschotten te behouden ingeval de verkoper zelf de overeenkomst opzegt;

26. de verplichting van de verkoper te beperken om de verbintenissen na te komen die door zijn gevolmachtigden zijn aangegaan, of diens verbintenissen te laten afhangen van het naleven van een bijzondere formaliteit;

27. op ongepaste wijze de wettelijke rechten van de consument ten aanzien van de verkoper of een andere partij in geval van volledige of gedeeltelijke wanprestatie of van gebrekkige uitvoering door de verkoper van een van diens contractuele verplichtingen uit te sluiten of te beperken;

28. te voorzien in de mogelijkheid van overdracht van de overeenkomst door de verkoper, wanneer hierdoor de garanties voor de consument zonder diens instemming geringer kunnen worden].

[Aldus aangevuld door artikel 3,5° van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

[Art. 33

§ 1. Elk onrechtmatig beding in de zin van de bepalingen van deze afdeling is verboden en nietig.

De overeenkomst blijft bindend voor de partijen, indien de overeenkomst zonder de onrechtmatige bedingen kan voortbestaan.

De consument kan niet afzien van de rechten die hem bij deze afdeling worden toegekend.

§2. Een beding dat de wet van een Staat die geen lid is van de Europese Unie op de overeenkomst toepasselijk verklaart, wordt wat de in deze afdeling geregelde aangelegenheden betreft voor niet geschreven gehouden wanneer bij gebreke van dat beding de wet van een Lidstaat van de Europese Unie toepasselijk zou zijn en die wet de consument in de genoemde aangelegenheden een hogere bescherming verleent].

[Aldus vervangen door artikel 4 van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

Art. 34

Teneinde het evenwicht van de rechten en de plichten tussen partijen te verzekeren bij de verkoop van producten of diensten aan de consument of teneinde de eerlijkheid bij commerciële transacties te verzekeren, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, voor de sectoren van de handelsactiviteit of voor de categorieën van producten en diensten die Hij aanwijst, het gebruik van bepaalde bedingen voorschrijven of verbieden in de verkoopcontracten, aangegaan met de consument. Hij kan ook het gebruik van typecontracten opleggen.

Alvorens een besluit ter uitvoering van het eerste lid voor te stellen, raadpleegt de Minister de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen en de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

Afdeling 3 - Commissie voor Onrechtmatige Bedingen

Art. 35

§ 1. De Koning richt binnen de Raad voor het Verbruik, op de voorwaarden die Hij bepaalt, een Commissie voor Onrechtmatige Bedingen op.

§ 2. De Commissie neemt kennis van de bedingen en voorwaarden die in tekoopaanbiedingen en in verkopen van producten en diensten tussen verkopers en consumenten voorkomen.

§ 3. Op de Commissie kan een beroep worden gedaan door de Minister, de consumentenorganisaties, door de betrokken interprofessionele en bedrijfsgroeperingen.

[Aldus gewijzigd door artikel 5 van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

Zij kan ook van ambtswege optreden.

§ 4. De Koning bepaalt de samenstelling van de Commissie voor Onrechtmatige Bedingen.

Art. 36

§ 1. De Commissie beveelt aan:

1° de schrapping of wijziging van bedingen en voorwaarden die haar kennelijk het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van de partijen lijken te verstoren, ten nadele van de consument;

2° de invoeging van vermeldingen, bedingen en voorwaarden die haar voor de voorlichting van de consument noodzakelijk lijken of waarvan de ontstentenis haar kennelijk het evenwicht tussen de rechten en verplichtingen van de partijen lijkt te verstoren, ten nadele van de consument;

3° de bedingen en voorwaarden zo op te stellen en op te maken dat de consument de betekenis en de draagwijdte ervan kan begrijpen.

[...] Interprofessionele en bedrijfsgroeperingen of consumentenorganisaties kunnen de commissie om advies verzoeken over ontwerpen van bedingen of voorwaarden die in tekoopaanbiedingen en in verkopen van producten en diensten tussen verkopers en consumenten voorkomen.

[Aldus gewijzigd door artikel 6 van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

§ 2. In het raam van haar bevoegdheden stelt de Commissie aan de Minister wijzigingen in de wetten of verordeningen voor die haar wenselijk lijken.

§ 3. De Commissie stelt jaarlijks een verslag op over haar werkzaamheden en maakt dit verslag bekend. Dat verslag omvat onder meer de volledige tekst van de aanbevelingen en voorstellen die zij in de loop van het jaar gedaan heeft.

Afdeling 4 - Documenten betreffende de verkopen van producten en van diensten

Art. 37

§ 1. Elke verkoper van diensten is verplicht aan de consument die erom verzoekt, gratis een bewijsstuk af te geven. Deze verplichting vervalt indien de prijs van de dienst voorkomt op het tarief opgelegd door artikel 2, § 2, van deze wet, of indien een bestek of factuur die de in § 2 genoemde vermeldingen bevat, wordt afgegeven.

Onder de toepassing van dit artikel vallen niet de overeenkomsten die onder de benaming “forfaitair bedrag” of onder enige andere gelijkwaardige benaming zijn aangegaan en die het verlenen van een dienst tot voorwerp hebben voor een vast totaalbedrag dat voorafgaand aan de dienstverlening is overeengekomen en dat op deze dienst in zijn geheel betrekking heeft.

§ 2. De Koning:

- bepaalt, hetzij op algemene wijze, hetzij voor de diensten of categorieën van diensten die Hij aanwijst, de vermeldingen die op het bewijsstuk moeten voorkomen;
- kan de diensten of categorieën van diensten die Hij aanwijst, ontheffen van de toepassing van dit artikel;
- kan de producten of categorieën van producten aanwijzen waarop dit artikel van toepassing zal zijn.
- [kan, in afwijking van § 1 van dit artikel, voor de diensten of categorieën van diensten die Hij bepaalt, de verkoper verplichten aan de consument gratis een bewijsstuk af te geven waarvan Hij de vermeldingen en modaliteiten bepaalt.

§ 3. De besluiten uitgevaardigd in toepassing van de vierde gedachtenstreep van § 2 van dit artikel worden door de Minister van Economische Zaken onderworpen aan het advies van de Raad voor het Verbruik. De Minister van Economische Zaken bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet verstrekt worden. Indien het advies niet verstrekt werd binnen de voorziene termijn, is het niet meer vereist].

[Aldus vervangen en aangevuld door het enig artikel bij de wet van 13 april 1995 houdende de verplichting voor banken en kredietinstellingen om bepaalde informatie aan hun cliënten mede te delen (B.S. 07.06.1995)].

Art. 38

De consument moet de geleverde diensten slechts betalen bij afgifte van het gevraagde bewijsstuk, indien deze afgifte dwingend is voorgeschreven krachtens artikel 37.

Art. 39

Elke verkoper is verplicht een bestelbon af te geven wanneer de levering van een product of de verlening van een dienst uitgesteld wordt en er door de consument een voorschot wordt betaald.

De gegevens van de bestelbon binden hem die de bon heeft opgemaakt, ongeacht algemene of bijzondere, andere of strijdige voorwaarden.

De Koning kan de vermeldingen vaststellen die op de bestelbon moeten voorkomen.

HOOFDSTUK VI

Bepaalde handelspraktijken

Afdeling 1 - Verkopen met verlies

Art. 40

Het is elke handelaar verboden een product met verlies te koop aan te bieden of te verkopen.

Als een verkoop met verlies wordt beschouwd, elke verkoop tegen een prijs die niet ten minste gelijk is aan de prijs waartegen het product bij de bevoorrading werd gefactureerd of waartegen het bij de herbevoorrading gefactureerd zou worden.

Met een verkoop met verlies moet worden gelijkgesteld elke verkoop die slechts een uiterst beperkte winstmarge verschaft, waarbij rekening wordt gehouden met deze prijzen evenals met de algemene kosten.

Bij de beoordeling van het gewone of uitzonderlijk beperkte karakter van de winstmarge zal er onder meer rekening worden gehouden met het verkoopvolume en de vernieuwing van de voorraden.

De Koning kan voor de aan de consument te koop aangeboden of verkochte producten of categorieën van producten die Hij aanwijst en voor een termijn van hoogstens zes maanden, bij in Ministerraad overlegd besluit, de minimale handelsmarge vaststellen, beneden welke een verkoop als verkoop met verlies wordt beschouwd.

Alvorens een besluit ter uitvoering van het voorgaande lid voor te stellen, raadpleegt de Minister de Commissie tot Regeling der Prijzen en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

Art. 41

§ 1. Het in artikel 40 bedoelde verbod geldt evenwel niet:

- a) voor de producten die uitverkocht worden;
- b) voor de producten die in het kader van een opruiming verkocht worden;
- c) voor de afzet van producten waarvan de waarde snel kan verminderen en die niet langer bewaard kunnen worden;
- d) voor de producten, speciaal te koop aangeboden om aan een voorbijgaande behoefte van de consument tegemoet te komen, wanneer het gebeuren of de kortstondige bevlieging, die deze behoefte deed ontstaan, voorbij is en indien deze producten klaarblijkelijk niet meer onder de gewone handelsvoorwaarden kunnen worden verkocht;
- e) voor de producten waarvan de handelswaarde aanzienlijk is gedaald door een beschadiging ervan, een vermindering van de gebruiksmogelijkheden of door een grondige wijziging van de techniek;
- f) wanneer de prijs van het product, om dwingende redenen van mededinging, afgestemd wordt op de prijs die in het algemeen door andere handelaars voor hetzelfde product aangerekend wordt.

§ 2. De contractuele bedingen waarbij verkoop met verlies wordt verboden, kunnen niet ingeroepen worden tegen degene die het product verkoopt in het geval bedoeld in § 1, c).

Zij gelden evenmin in de overige genoemde gevallen, indien degene die verkoopt aan de fabrikant of, zo die onbekend is, aan de leverancier van het product, bij een ter post aangetekende brief, zijn bedoeling met verlies te zullen verkopen evenals de prijzen die hij wil aanrekenen, ter kennis heeft gebracht en voor zover de hierboven genoemde persoon, binnen vijftien werkdagen vanaf deze kennisgeving, aan degene die verkoopt, op dezelfde wijze, niet heeft voorgesteld deze producten terug te nemen tegen de prijzen zoals die in de kennisgeving vermeld zijn.

Afdeling 2 - Aankondigingen van prijzverminderingen en -vergelijkingen

Art. 42

Onder de bepalingen van deze afdeling vallen de aankondigingen van verminderingen van de verkoopprijs aan de consument, waartoe overeenkomstig artikel 5 is overgegaan, evenals die welke een prijsvermindering suggereren zonder gebruik te maken van een van de mogelijkheden bedoeld in artikel 5.

Art. 43

§ 1. Elke verkoper die een prijsvermindering aankondigt, moet verwijzen naar de prijs die hij voordien voor gelijke producten of diensten placht toe te passen in dezelfde inrichting.

§ 2. De aangekondigde prijsverminderingen moeten reëel zijn. Behalve voor de producten waarvan de waarde snel kan verminderen, kan geen enkele prijs noch tarief als gebruikelijk worden beschouwd indien hij niet werd toegepast gedurende een doorlopende periode van één maand, onmiddellijk voorafgaand aan de datum vanaf welke de verminderde prijs wordt toegepast.

De datum vanaf welke de verminderde prijs wordt toegepast, moet aangeduid blijven gedurende de ganse verkoopperiode.

Behalve voor de uitverkopen mag deze periode ten hoogste één maand bedragen en, behalve voor de producten bedoeld in artikel 41, § 1, c), mag zij niet korter zijn dan een volle verkoopdag.

§ 3. Voor de producten te koop aangeboden op de wijze bepaald in artikel 49, wordt als gebruikelijk beschouwd, de prijs die tijdens de in artikel 53 bedoelde periodes op ononderbroken wijze werd toegepast.

[§ 4. Onverminderd de bepalingen voorzien in artikel 23 *bis* mag de verkoper slechts naar andere prijzen verwijzen indien hij het leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig aankondigt en indien het gaat om een kleinhandelsprijs die werd gereguleerd met toepassing van een wet]. In dat geval mag hij niet overgaan tot de aanduidingswijzen van een prijsvermindering bedoeld in artikel 5.

[Aldus vervangen door artikel 10 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

§ 5. Niemand mag tot de aankondiging van een prijsvermindering of van een prijsvergelijking overgaan, indien hij niet kan staven dat de prijs waarnaar hij verwijst, beantwoordt aan de voorwaarden gesteld in dit artikel.

Art. 44

De Koning wijst de producten, de diensten of de categorieën van producten of diensten aan waarvoor de aankondigingen van verminderingen van de prijs of het tarief, als bedoeld in artikel 42, verboden zijn en bepaalt de voorwaarden en de toepassingsperioden van dat verbod.

Alvorens een besluit ter uitvoering van het voorgaande lid voor te stellen, raadpleegt de Minister de Raad voor het Verbruik en de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

Art. 45

Indien buiten de inrichting een in de tijd begrensde prijsvermindering wordt aangekondigd, is de verkoper die niet meer over de betrokken producten beschikt, verplicht aan de consument, voor elk product van meer dan 25 euro waarvan de voorraad uitgeput is, een bon af te geven die recht geeft op de aankoop van dat product en wel binnen een redelijke termijn en in de bewoordingen van het aanbod, behalve wanneer het onmogelijk is onder dezelfde voorwaarden een nieuwe voorraad aan te leggen.

Dit artikel is niet van toepassing bij opruimingen of bij uitverkopen.

De Koning kan het bedrag vermeld in het eerste lid aanpassen.

[Aldus gewijzigd door het artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 juli 2000 (B.S., 30 augustus 2000) betreffende de invoering van de euro.]

Afdeling 3 - Uitverkopen

Art. 46

Voor de toepassing van deze wet moet onder uitverkoop worden verstaan elke tekoopaanbieding of verkoop die aangekondigd is onder de benaming "Uitverkoop", "Liquidation" of "Ausverkauf" of onder enige andere gelijkwaardige benaming en die geschiedt met het oog op de versnelde afzet van een voorraad of van een assortiment van producten in een van de volgende gevallen:

1. de verkoop heeft plaats ter uitvoering van een rechterlijke beslissing;
2. de erfgenamen of rechtverkrijgenden van een overleden verkoper stellen hun verworven voorraad geheel of gedeeltelijk te koop;
3. de verkoper stelt de voorraad overgedragen door degene van wie hij de handel overneemt, geheel of gedeeltelijk te koop;
4. de verkoper die zijn activiteit stopzet, stelt zijn gehele voorraad te koop, mits hij nochtans tijdens de drie voorafgaande jaren geen gelijkaardige producten om dezelfde reden uitverkocht heeft;
5. verbouwingen of opknappbeurten die meer dan [20 werkdagen] duren, worden uitgevoerd in de lokalen waar gewoonlijk de verkoop aan de consument plaatsvindt en zij maken er de verkoop tijdens de periode van de werkzaamheden onmogelijk, mits de verkoper nochtans tijdens de drie voorafgaande jaren geen gelijkaardige producten om dezelfde reden uitverkocht heeft;

[Aldus vervangen door artikel 11, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

[6. de overbrenging of de opheffing van de inrichting waar de verkoop aan de consument gewoonlijk plaatsvindt, maakt de verkoop van de producten, die zich in de inrichting van de verkoper bevinden, noodzakelijk op voorwaarde dat de inrichting reeds minstens een jaar wordt uitgebaat door dezelfde verkoper, voor het begin van de uitverkoop];

[Aldus vervangen door artikel 11, 2° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

7. ernstige schade werd door een ramp aan de gehele productenvoorraad of aan een belangrijk gedeelte ervan toegebracht;

8. door overmacht wordt de activiteit aanzienlijk gehinderd;

[9. de handelaar of ambachtsman verzaakt elke beroepsactiviteit omwille van opruiming op voorwaarde evenwel dat hij in de loop van het vorige jaar geen uitverkoop heeft gehouden op grond van de in punt 4 bedoelde reden of van de in punt 6 bedoelde opheffing van de inrichting].

[Aldus aangevuld door artikel 11, 3° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 47

Het is verboden een verkoop aan te kondigen door middel van de benaming “Uitverkoop”, “Liquidation” of “Ausverkauf”, hetzij alleen, hetzij samen met andere woorden, alsmede van elke andere gelijkwaardige benaming, in gevallen die niet in artikel 46 bedoeld zijn en indien de voorwaarden die voor dergelijke verkopen gelden, niet vervuld zijn.

Art. 48

§ 1. Behalve in het geval als bedoeld in artikel 46, 1, mag geen uitverkoop plaatsvinden noch aangekondigd worden, indien de verkoper vooraf zijn voornemen om daarmee een aanvang te maken niet ter kennis heeft gebracht van de Minister of van de door hem daartoe aangewezen ambtenaar.

Deze kennisgeving, gedaan bij een ter post aangetekende brief, moet de datum vermelden van het begin van de verkoop en moet het bestaan van één van de gevallen, als bedoeld in artikel 46, vermelden en aantonen.

Er mag slechts overgegaan worden tot uitverkoop tien werkdagen na de verzending van de aangetekende brief, behalve in de gevallen genoemd in artikel 46, 7 en 8.

[De duur van de uitverkoop is beperkt tot vijf maanden voor de gevallen voorzien in artikel 46, 1 tot 8 en tot twaalf maanden in het geval voorzien in artikel 46.9 .

Onderbrekingen van de uitverkoop tijdens de termijn bedoeld in het eerste lid hebben geen schorsende werking].

[Aldus vervangen door artikel 12 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Elke aankondiging of andere reclame betreffende een uitverkoop moet verplicht de aanvangsdatum van de verkoop vermelden.

§ 2. Behalve in de gevallen als bedoeld in artikel 46, 1 en 7, moet elke uitverkoop plaatsvinden in de lokalen waar hetzij de verkoper zelf, hetzij de overleden of overdragende verkoper dezelfde producten placht te koop te stellen.

De verkoper die meent zich onmogelijk te kunnen schikken naar deze bepaling, moet de Minister of de door hem daartoe aangewezen ambtenaar, bij een ter post aangetekende brief om een afwijking verzoeken en hierbij de aangevoerde redenen en de plaats waar hij de uitverkoop wenst te houden, nader omschrijven. Binnen tien werkdagen wordt over dit verzoek beslist. Indien er binnen deze termijn geen met redenen omklede afwijzing wordt meegedeeld, wordt de afwijking geacht te zijn toegestaan.

§ 3. In uitverkoop mogen slechts producten te koop aangeboden of verkocht worden die, op het ogenblik van de gerechtelijke beslissing als bedoeld in artikel 46, 1, op het ogenblik van de ramp als bedoeld in artikel 46, 7, of op de dag van de kennisgeving als bedoeld in § 1, deel uitmaken van de voorraad van de verkoper.

In uitverkoop mogen nochtans eveneens te koop aangeboden of verkocht worden, de producten die op het ogenblik van de gerechtelijke beslissing als bedoeld in artikel 46, 1, of op het ogenblik van het overlijden van de verkoper als bedoeld in artikel 46, 2, of op het ogenblik van de ramp als bedoeld in artikel 46, 7, of op het ogenblik van de hinder als bedoeld in artikel 46, 8, het voorwerp zijn geweest van een bestelling die, gelet op haar omvang en datum, als normaal kan worden beschouwd.

Indien de verkoper diverse verkoopsinrichtingen bezit, mogen, zonder de toestemming van de Minister of van de door hem daartoe aangewezen ambtenaar, geen producten worden overgebracht van een inrichting naar de plaats waar de uitverkoop plaatsvindt.

De toestemming moet worden aangevraagd bij een ter post aangetekende brief met vermelding van de omstandigheden die het verzoek rechtvaardigen. Over dit verzoek wordt binnen tien werkdagen beslist. Bij ontstentenis van een met redenen omklede afwijzing binnen deze termijn, wordt verondersteld dat het toegestaan is de producten over te brengen.

§ 4. Behalve in het geval als bedoeld in artikel 46, 1, moet elk product dat uitverkocht wordt of ten uitverkoop aangeboden wordt, een prijsvermindering ondergaan die reëel is ten opzichte van de prijs die gewoonlijk voor dezelfde producten gevraagd werd, overeenkomstig de bepalingen van artikel 43, hetzij door de verkoper zelf, hetzij door de overleden of overdragende verkoper.

Afdeling 4 - Opruiming van solden

Art. 49

Voor de toepassing van deze wet moet onder opruiming of solden worden verstaan: elke tekoopaanbieding of verkoop aan de consument van producten, waartoe wordt overgegaan met het oog op de seizoenopruiming van het assortiment van een verkoper, wat geschiedt door versnelde afzet, tegen verminderde prijs van de producten en welke wordt aangekondigd onder de benaming "Opruiming", "Solden", "Soldes" of "Schlussverkauf" of onder elke andere gelijkwaardige benaming.

Art. 50

Het is verboden een verkoop aan te kondigen met de benaming "Opruiming", "Solden", "Soldes" of "Schlussverkauf" hetzij alleen, hetzij samen met andere woorden, alsook door middel van enige andere benaming of voorstelling waarbij de indruk van een opruiming wordt gewekt in een geval dat niet is bedoeld in artikel 49 en indien de voorwaarden die voor een dergelijke verkoop gelden, niet vervuld zijn.

Art. 51

§ 1. De verkoop moet geschieden in de lokalen waar de opgeruimde of identieke producten gewoonlijk te koop worden aangeboden.

§ 2. Enkel de producten die de verkoper bij het begin van de opruiming in zijn bezit heeft en die hij vóór deze datum op gewone wijze te koop heeft aangeboden, mogen het voorwerp zijn van een opruiming.

§ 3. Elk product dat bij de opruiming te koop aangeboden of verkocht wordt, moet het voorwerp zijn van een prijsvermindering die reëel is ten opzichte van de prijs gewoonlijk aangerekend voor identieke producten, overeenkomstig de bepalingen van artikel 43.

Art. 52

[§ 1. In de sectoren van de kleding, de lederartikelen, de fijne lederwaren en de schoenen, mogen de in artikel 49 bedoelde tekoopaanbiedingen en verkopen slechts plaatsvinden gedurende de periode van 3 januari tot en met 31 januari en van 1 juli tot en met 31 juli].

[Aldus vervangen door artikel 1 van de wet van 5 november 1993 tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 11.11.93)].

[Wanneer 3 januari of 1 juli op een zondag valt, mogen de in artikel 49 bedoelde tekoopaanbiedingen en verkopen een dag eerder beginnen].

[Aldus aangevuld door artikel 2 van de wet van 13 januari 1999 tot aanvulling van artikel 52, §1, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.02.99)].

§ 2. Voor de andere producten of categorieën van producten die Hij bepaalt, kan de Koning voor het gehele Rijk de periodes vaststellen tijdens welke kan worden opgeruimd. Bij ontstentenis van een dergelijke regeling mogen de opruimingen enkel plaatsvinden tijdens de in § 1 bedoelde periodes.

§ 3. De Koning kan de modaliteiten vaststellen volgens welke de opruimingen plaatsvinden.

§ 4. Alvorens een besluit ter uitvoering van §§ 2 en 3 voor te stellen, raadpleegt de Minister de Raad voor het Verbruik en de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

Art. 53

[§ 1. Gedurende de sperperiodes van 15 november tot en met 2 januari en van 15 mei tot en met 30 juni is het verboden voor de sectoren zoals vermeld in artikel 52, § 1, aankondigingen van prijsverminderingen, evenals die welke een prijsvermindering suggereren, zoals bedoeld in artikel 42, te verrichten, ongeacht de plaats of de aangewende communicatiemiddelen.

[In het geval bedoeld in artikel 52, §1, tweede lid, eindigt de sperperiode een dag eerder dan bedoeld in het eerste lid].

[Het tweede lid werd ingevoegd door artikel 3 van de wet van 13 januari 1999 tot aanvulling van artikel 52, §1, van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.02.99)].

Vóór een sperperiode, is het verboden om aankondigingen evenals suggesties van prijsverminderingen te verrichten, die uitwerking hebben gedurende deze sperperiode.

Onverminderd de bepalingen van artikel 48, § 4, mogen de uitverkopen verricht gedurende een sperperiode niet gepaard gaan met een aankondiging van prijsvermindering tenzij in de gevallen en onder de voorwaarden die de Koning bepaalt.

§ 2. De besluiten genomen in toepassing van artikel 52, § 2, vermelden de sperperiodes gedurende welke het in § 1 bedoelde verbod van toepassing is.

Bij ontstentenis van een regeling als bedoeld in artikel 52, § 2, is het verbod bedoeld in § 1 mede van toepassing op de in voornoemd artikel 52, § 2 bedoelde tekoopaanbiedingen en verkopen.

De Koning kan de producten of categorieën van producten aanduiden waarvoor het verbod bedoeld in het vorige lid niet van toepassing is.

Deze paragraaf is niet van toepassing op voedingsproducten].

[§§ 1 en 2 werden vervangen door de artikelen 2 en 3 van de wet van 5 november 1993 tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 11.11.1993)] [Erratum B.S. 30.11.93 - blz 25573].

§ 3. Alvorens een besluit ter uitvoering van § 2, eerste lid, voor te stellen, raadpleegt de Minister de Raad voor het Verbruik en de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

§ 4. Het verbod op de aankondiging van een prijsvermindering bedoeld in §§ 1 en 2 is niet van toepassing op de verkoop van producten verricht ter gelegenheid van occasionele handelsmanifestaties, die maximum vier dagen duren en die maximum eenmaal per jaar worden georganiseerd door de plaatselijke verenigingen van verkopers of met hun medewerking.

De Koning kan de voorwaarden bepalen waaronder deze manifestaties mogen plaatsvinden.

Afdeling 5 - Gezamenlijk aanbod van producten en diensten

Art. 54

Er is gezamenlijk aanbod, als bedoeld in dit artikel, wanneer de al dan niet kosteloze verkrijging van producten, diensten, alle andere voordelen, of titels waarmee men die kan verwerven, gebonden is aan de verkrijging van andere zelfs gelijke producten of diensten.

Behoudens de hierna bepaalde uitzonderingen is elk gezamenlijk aanbod aan de consument, verricht door een verkoper, verboden. Ook verboden is elk gezamenlijk aanbod aan de consument, verricht door verscheidene verkopers die handelen met een gemeenschappelijke bedoeling.

Art. 55

Het is geoorloofd gezamenlijk tegen een totale prijs aan te bieden:

1. producten of diensten die een geheel vormen;

De Koning kan, op voordracht van de bevoegde Ministers en van de Minister van Financiën, de in de financiële sector aangeboden diensten aanduiden die een geheel vormen;

2. gelijke producten of diensten, op voorwaarde:

a) dat elk product en elke dienst afzonderlijk tegen zijn gewone prijs in dezelfde inrichting verkregen kan worden;

b) dat de koper duidelijk ingelicht is over deze mogelijkheid en ook over de afzonderlijke verkoopprijs van elk product en van elke dienst;

c) dat de prijsvermindering die eventueel aan de koper verleend wordt voor het geheel van de producten of diensten, niet meer bedraagt dan één derde van de samengetelde prijzen.

Art. 56

Het is geoorloofd samen met een hoofdproduct of -dienst gratis aan te bieden:

1. het toebehoren van een hoofdproduct dat de fabrikant ervan specifiek aan het product heeft aangepast, en dat tegelijk ermee wordt geleverd opdat het gebruik van het hoofdproduct uitgebreid of vergemakkelijkt zou worden;
2. de verpakking of de recipiënten die worden gebruikt voor de bescherming en de conditionering van de producten, waarbij de aard en de waarde van deze producten in aanmerking worden genomen;
3. kleine door de handelsgebruiken aanvaarde producten of diensten evenals de levering, de plaatsing, de regeling en het onderhoud van de verkochte producten;
4. monsters uit het assortiment van de fabrikant of van de verdeler van het hoofdproduct, voor zover die worden aangeboden in een hoeveelheid of maat die volstrekt noodzakelijk is voor de beoordeling van de eigenschappen van het product;
5. chromo's, vignetten en andere beelden met geringe handelswaarde;
- [6. titels tot deelneming aan wettig toegestane loterijen];

[Aldus vervangen door artikel 13 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

7. voorwerpen waarop onuitwisbare en duidelijk zichtbare reclameopschriften zijn aangebracht, welke als dusdanig niet in de handel voorkomen, op voorwaarde dat de prijs, waartegen de aanbieder ze heeft gekocht, niet meer bedraagt dan 5 pct. van de verkoopprijs van het hoofdproduct of -dienst, waarbij zij worden gegeven.

Art. 57

Het is eveneens geoorloofd, samen met een hoofdproduct of -dienst, gratis aan te bieden:

1. titels waarmee men zich een gelijk product of een gelijke dienst kan aanschaffen, voor zover de prijsvermindering die uit deze aanschaf voortvloeit, niet meer bedraagt dan het percentage vastgelegd in artikel 55, 2;
2. titels waarmee één van de voordelen, genoemd in artikel 56, 5 en 6, kan worden verkregen;
3. titels die uitsluitend recht geven op een korting in geld, op voorwaarde:
 - a) dat ze de geldwaarde vermelden die zij vertegenwoordigen;
 - b) dat in de inrichtingen waar de verkoop van producten of de verlening van diensten plaatsheeft, het percentage of de grootte van de aangeboden korting duidelijk vermeld is en de producten of diensten waarvan de verwerving recht geeft op titels, duidelijk zijn aangegeven;
4. titels, bestaande uit documenten die, na de aanschaf van een bepaald aantal producten of diensten, recht geven op een gratis aanbod of een prijsvermindering bij de aanschaf van een gelijkaardig product of dienst, voor zover dat voordeel door dezelfde verkoper verstrekt wordt en niet meer bedraagt dan één derde van de prijs van de vroeger aangeschafte producten of diensten.

De titels moeten de eventuele uiterste geldigheidsduur en de voorwaarden van het aanbod vermelden.

Wanneer de verkoper een einde maakt aan zijn aanbod, heeft de consument recht op het aangeboden voordeel naar verhouding van de vroeger gedane aankopen.

Art. 58

Een ieder die de in deze afdeling bedoelde titels uit geeft, wordt van rechtswege schuldenaar van de schuldvordering die deze titels vertegenwoordigen.

Zo de uitgifte der titels bedoeld in artikel 57, 3, wordt stopgezet of zo zich een wijziging in de lopende uitgifte ervan voordoet, kan de terugbetaling in geld worden geëist ongeacht het totaalbedrag van hun nominale waarde, en wel gedurende één jaar vanaf de bekendmaking als bedoeld in artikel 62, § 1,2.

Art. 59

Een ieder die in artikel 57, 1 tot 3, bedoelde titels uit geeft, moet houder zijn van een inschrijving afgegeven door de Minister of door de door hem daartoe aangewezen ambtenaar.

De aanvraag tot inschrijving moet geschieden bij een ter post aangetekende brief verstuurd aan de Minister of aan de door hem daartoe aangewezen ambtenaar.

De aanvragers moeten er zich toe verbinden dat zij de door de Minister aangewezen bevoegde ambtenaren in de gelegenheid zullen stellen om ter plaatse na te gaan of de bepalingen van de artikelen 57 tot 61 worden nageleefd en om ter plaatse alle documenten, stukken of boeken die de uitvoering van hun opdracht kunnen vergemakkelijken, in te zien.

Art. 60

De titels uitgegeven overeenkomstig artikel 57, 1 tot 3, moeten het inschrijvingsnummer vermelden van de natuurlijke persoon of de rechtspersoon die ze uit geeft.

Dat nummer, de naam, de benaming en het adres van de houder alsook de inruilings- of terugbetalingsvoorwaarden, vastgesteld overeenkomstig de bepalingen van artikel 57, 1 tot 3, moeten duidelijk zichtbaar op de verzamelboekjes voor de titels of op de titel zelf voorkomen en ook in iedere reclame die betrekking heeft op deze titels.

Art. 61

De ingeschreven personen zijn verplicht onmiddellijk hun schrapping aan te vragen, wanneer zij de uitgifte van titels wensen stop te zetten, wanneer zij hun betalingen gestaakt hebben of wanneer zij zich bevinden in de gevallen, genoemd in het tweede lid van dit artikel.

Mogen noch rechtstreeks noch door een tussenpersoon een inschrijving bezitten, de personen bedoeld in het koninklijk besluit nr 22 van 24 oktober 1934 houdende verbod voor sommige veroordeelden en voor de gefailleerden om deel te nemen aan het beheer van en het toezicht op de vennootschappen op aandelen, coöperatieve vennootschappen en kredietverenigingen, en om het beroep van wisselagent uit te oefenen of de bedrijvigheid van depositobanken waar te nemen, evenals in het koninklijk besluit nr. 148 van 18 maart 1935 betreffende de woeker, alsook de personen die werden veroordeeld door een beslissing die in kracht van gewijsde is gegaan en die op grond van artikel 29 van de wet van 9 juli 1957 tot regeling van de verkoop op afbetaling en van zijn financiering, [of de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, werd genomen of die het voorwerp zijn geweest van een administratieve sanctie in toepassing van deze laatste wet uitgesproken gedurende de laatste vijf jaren].

[Aldus aangevuld door artikel 14 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 62

§ 1. De Koning kan:

1. voor de titels bedoeld in artikel 57, 1 tot 3, een minimumformaat en bijzondere kenmerken voorschrijven;
2. bij de stopzetting van de uitgifte of zo zich een wijziging in de lopende uitgifte van deze titels voordoet, een bijzondere bekendmaking voorschrijven en nadere regelen daaromtrent bepalen;
3. het minimumbedrag bepalen, vanaf hetwelk kan worden geëist dat de titels bedoeld in artikel 57, 3, in geld worden terugbetaald;
4. de uitgifte van titels bedoeld in artikel 57, 3, afhankelijk maken van de vorming van solvabiliteitswaarborgen en van het houden van een bijzondere boekhouding en controlemaatregelen opleggen;
5. voor bepaalde producten of diensten door Hem bepaald, de in de artikelen 55, 2, c), en 57, 1 en 4, genoemde percentages wijzigen, de maximale waarde vaststellen die de krachtens deze bepalingen aangeboden producten, diensten of voordelen mogen bereiken en de frequentie en de duur beperken van de verkopen en dienstverleningen die het voorwerp zijn van artikel 55,2;
6. het aanbod afhankelijk maken van de voorwaarde dat de gezamenlijk aangeboden producten of diensten door de verkoper gedurende minstens één jaar werden verkocht of verleend;
7. sommige door Hem bepaalde producten en diensten uitsluiten van de uitzonderingen vermeld in de artikelen 55, 56 en 57;
8. het verbod van artikel 54 uitbreiden tot het gezamenlijk aanbod dat aan wederverkopers wordt gedaan;
- [9. bijzondere voorwaarden voorschrijven, die bestemd zijn onderhavige afdeling aan te passen voor de titels bedoeld in artikel 57, 3, die onder de vorm van elektronische registratie worden aangeboden].

[Aldus aangevuld door artikel 15, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

§ 2. Alvorens een besluit voor te stellen in uitvoering [van § 1, 5 tot en met 9], vraagt de Minister het advies van de Raad voor het Verbruik en van de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt hij de termijn waarbinnen het advies moet worden gegeven. Eenmaal deze termijn is verstreken, is het advies niet meer vereist.

[Aldus vervangen door artikel 15, 2° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Afdeling 6 - Waardebonnen

Art. 63

Waardebonnen in de zin van deze wet zijn documenten die door een handelaar, een producent of een invoerder gratis worden verspreid en die de houder ervan de mogelijkheid bieden een voordeel te ontvangen dat bestaat uit een korting in geld bij de aankoop van een bepaald product of dienst of bij de gelijktijdige aankoop van enkele identieke producten of diensten.

Art. 64

In afwijking van de artikelen 5, 42 en 43, is het geoorloofd gratis waardebonnen te verspreiden indien deze de voorwaarden van het aanbod vermelden, met name:

1. de geldwaarde die zij vertegenwoordigen;

2. bij de verwerving van welke producten of diensten dan wel van welk geheel van producten of diensten zij gebruikt mogen worden;
3. de verkooppunten waar zij gebruikt kunnen worden tenzij de waardebon kan worden gebruikt in alle verkooppunten waar het product of de dienst gewoonlijk te koop wordt aangeboden;
4. de geldigheidsduur ervan;
5. de identiteit van de uitgever.

Art. 65

Een ieder die waardebonnen uitgeeft, wordt, onder de voorwaarden van het aanbod, schuldenaar van de schuldvordering welke die bonnen vertegenwoordigen.

Art. 66

Voor zover aan de voorwaarden van het aanbod is voldaan:

1. is de verkoper verplicht de waardebonnen aan te nemen, ongeacht of zij zijn uitgegeven door hemzelf dan wel door een producent of een invoerder;
2. is de uitgever van de waardebonnen verplicht ze binnen een redelijke termijn aan de verkoper terug te betalen.

Art. 67

De Koning kan, per categorie van producten en diensten, voor de waardebonnen die Hij bepaalt:

1. bij de stopzetting van de uitgifte of een wijziging in de lopende uitgifte van de waardebonnen, een bijzondere bekendmaking voorschrijven en nadere regelen daaromtrent bepalen;
2. een minimum- en een maximumpercentage bepalen voor de korting in geld waarop die bonnen recht geven.

Art. 68

[Het verbod bedoeld in artikel 53 of opgelegd krachtens artikel 44 houdt tevens het verbod in om waardebonnen te verspreiden die recht geven op een prijsvermindering, in welke vorm ook tijdens de periode dat het verbod loopt].

[Aldus vervangen door artikel 4 van de wet van 5 november 1993 tot wijziging van de artikelen 52, 53 en 68 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 11.11.93)].

Afdeling 7 - Openbare verkopen

Art. 69

§ 1. De openbare tekoopaanbiedingen en verkopen, hetzij bij opbod, hetzij bij afslag, van vervaardigde producten en de uitstalling van deze producten, met het oog op dergelijke verkopen, vallen onder de bepalingen van deze afdeling, met uitzondering evenwel van:

1. de tekoopaanbiedingen en verkopen zonder handelskarakter;
2. [de verrichtingen uitsluitend gericht tot verkopers];

[Aldus vervangen door artikel 16, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

3. de verrichtingen met betrekking tot kunstvoorwerpen of voorwerpen uit een verzameling - met uitsluiting van tapijten en juwelen -, of antiek, op voorwaarde dat ze plaatsvinden in zalen die daarvoor gewoonlijk zijn bestemd;

4. de verrichtingen ter uitvoering van een wetsbepaling of van een rechterlijke beslissing;

5. de verrichtingen in geval van gerechtelijk akkoord [of van faillissement].

[Aldus vervangen door artikel 16, 2° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

§ 2. De Koning kan bijzondere voorwaarden stellen voor de openbare verkopen van producten die Hij bepaalt.

Art. 70

§ 1. De openbare verkopen als bedoeld in artikel 69 zijn alleen toegelaten wanneer zij op gebruikte producten betrekking hebben.

§ 2. Als gebruikt wordt beschouwd elk product dat duidelijke tekenen van gebruik vertoont, behalve indien de duidelijke tekenen van gebruik uitsluitend het resultaat zijn van een kunstmatig uitgevoerde verouderingsbehandeling.

Art. 71

[Opgeheven door artikel 17 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 72

De openbare verkopen in de zin van artikel 69 mogen enkel gehouden worden in lokalen die hiervoor uitsluitend zijn bestemd, behoudens afwijkingen die, bij noodzaak, worden toegestaan door de Minister of de door hem daartoe aangewezen ambtenaar.

Een ieder die een openbare verkoop organiseert, is verantwoordelijk voor de naleving van de bepalingen van het vorige lid en van artikel 70.

[De inrichter moet goed leesbaar zijn naam, voornaam of maatschappelijke benaming, woonplaats of maatschappelijke zetel en zijn inschrijving in het handels- of ambachtsregister vermelden op elke aankondiging, reclame of elk document die betrekking hebben op de openbare verkoop.

Deze vermelding mag in geen geval vervangen worden door de aanduiding van de ministeriële ambtenaar die belast is met de openbare verkoopverrichtingen].

[Aldus aangevuld door artikel 18 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 73

[Bij niet-naleving van de bepalingen van onderhavige afdeling kunnen de door de Minister aangestelde ambtenaren bedoeld in artikel 113 en de officieren van gerechtelijke politie proces-verbaal opstellen. Een kopie wordt afgegeven of per aangetekende brief toegestuurd aan de inrichter of zijn aangestelde.

Voorname ambtenaren kunnen in dit geval ter plaatse mondeling verbieden tot de verkoop van de producten opgenomen in het proces-verbaal over te gaan, of de stopzetting van deze verkoop bevelen.

Zij kunnen overgaan tot de beslaglegging ter bewarende titel van de producten die het voorwerp van de inbreuk uitmaken, overeenkomstig de bepalingen van artikel 117, § 1].

[Aldus vervangen door artikel 19 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 74

De ministeriële ambtenaar die belast is met de openbare verkoopverrichtingen, moet zijn medewerking weigeren:

1° indien de kennisgeving als bedoeld in artikel 71, § 2, niet binnen de vastgestelde termijn is gedaan;

2° aan verrichtingen met betrekking tot producten die niet voorkomen in de inventaris vereist krachtens artikel 71, § 2, of met betrekking tot producten die krachtens het tweede lid van artikel 73 geacht worden in beslag te zijn genomen.

Art. 75

De Koning kan, voor bepaalde producten, afwijkingen toestaan van de bepaling van artikel 70, § 1, wanneer blijkt dat het moeilijk of onmogelijk is deze producten volgens andere verkoopmethodes te verkopen.

Afdeling 8 - Afgedwongen aankopen

Art. 76

Het is verboden iemand, zonder dat hij hierom eerst heeft verzocht, enig product toe te zenden met het verzoek dit tegen betaling van zijn prijs te verwerven of het anders, zelfs kosteloos, aan de afzender terug te zenden.

Het is eveneens verboden iemand, zonder dat hij hierom eerst heeft verzocht, enige dienst te verlenen met het verzoek die dienst, tegen betaling van zijn prijs, te aanvaarden.

De Minister kan van deze verbodsbepalingen afwijkingen toestaan voor aanbiedingen met een liefdadig doel. In dat geval moet het vergunningsnummer en de volgende vermelding “De geadresseerde heeft geen enkele verplichting, noch tot betaling, noch tot terugzending” leesbaar, goed zichtbaar en ondubbelzinnig vermeld zijn op de documenten die op het aanbod betrekking hebben.

In geen geval is de geadresseerde verplicht de verleende dienst of het toegezonden product te betalen noch het product terug te zenden, zelfs niet indien een vermoeden werd geopperd dat men de dienst of de aankoop van het product stilzwijgend had aanvaard.

[Afdeling 9 - Overeenkomsten op afstand

Art. 77

§ 1. In deze afdeling wordt verstaan onder:

1° overeenkomst op afstand: elke overeenkomst tussen een verkoper en een consument inzake producten of diensten die wordt gesloten in het kader van een door de verkoper georganiseerd systeem voor verkoop of dienstverlening op afstand waarbij, voor deze overeenkomst, uitsluitend gebruik gemaakt wordt van één of meer technieken voor communicatie op afstand tot en met de sluiting van de overeenkomst zelf;

2° techniek voor communicatie op afstand: ieder middel dat, zonder gelijktijdige fysieke aanwezigheid van verkoper en consument kan worden gebruikt voor de sluiting van de overeenkomst tussen deze partijen;

3° communicatietechniek-exploitant: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon, publiekrechtelijk of privaatrechtelijk, wiens beroepsactiviteit erin bestaat één of meer technieken voor communicatie op afstand aan de verkopers ter beschikking te stellen;

4° financiële diensten: de volgende diensten op bancaire, verzekerings- en kredietvlak, en op het gebied van financiële en beursinvesteringen en van pensioenfondsen:

1. In ontvangstneming van deposito's en andere terugbetaalbare gelden.
2. Verstrekking van leningen, met name consumentenkrediet en hypothecair krediet.
3. Financiële leasing.
4. Betalingsverrichtingen en uitgifte en beheer van betaalmiddelen.
5. Valutadiensten.
6. Verlening van garanties en borgstellingen.
7. Ontvangst, overbrenging en/of uitvoering van opdrachten en van diensten op het gebied van of verband houdend met de volgende financiële producten:
 - a. geldmarktinstrumenten;
 - . overdraagbare effecten;
 - c. aandelen in instellingen voor collectieve belegging;
 - d. financiële futures en opties;
 - e. wisselkoers- en rentevoetinstrumenten.
8. Vermogensbeheer en investeringsadvies ten aanzien van de onder 7 opgesomde producten.
9. Bewaarneming en beheer van effecten.
10. Verhuur van kluisjes.
11. Niet-levensverzekering.
12. Levensverzekering.
13. Aan investeringsfondsen gekoppelde levensverzekering.
14. Permanente ziekteverzekering.
15. Kapitalisatieverrichtingen.
16. Individuele pensioenregelingen.

De Koning kan deze definitie aanpassen, wijzigen, nader omschrijven of aanvullen.

§ 2. Deze afdeling is niet van toepassing op de overeenkomsten betreffende de financiële diensten.

In de voorwaarden en rekening houdend met de modaliteiten die Hij desgevallend bepaalt, kan de Koning, bij een in Ministerraad overlegd besluit, zekere bepalingen van deze afdeling van toepassing verklaren op overeenkomsten betreffende financiële diensten of categorieën ervan.

Art. 78

Bij de tekoopaanbieding op afstand moet de consument ondubbelzinnig, op heldere en begrijpelijke wijze ingelicht worden door elk middel dat aangepast is aan de gebruikte techniek voor communicatie op afstand, meer bepaald over de volgende elementen:

- 1° de identiteit van de verkoper en zijn geografisch adres;
- 2° de belangrijkste kenmerken van het product of de dienst;
- 3° de prijs van het product of de dienst;
- 4° de leveringskosten, in voorkomend geval;
- 5° de wijze van betaling, levering of uitvoering van de overeenkomst;
- 6° het al dan niet bestaan van een verzakingsrecht;
- 7° de wijze van terugneming en teruggave van het product, met inbegrip van de eventueel daaraan verbonden kosten;
- 8° de kosten voor het gebruik van de techniek voor communicatie op afstand, wanneer die op een andere grondslag dan het basistarief worden berekend;
- 9° geldigheidsduur van het aanbod of van de prijs;
- 10° waar passend, de minimumduur van de overeenkomst in geval van overeenkomsten voor duurzame of periodieke dienstverlening of productlevering.

Bovendien moet in geval van telefonische communicatie de identiteit van de verkoper en het commerciële oogmerk van de oproep aan het begin van elk gesprek met de consument expliciet duidelijk worden gemaakt.

Art. 79

§ 1. De consument moet schriftelijk of op een andere duurzame drager, te zijner beschikking staand en voor hem toegankelijk, volgende informatie ontvangen:

- 1° bevestiging van de inlichtingen, vermeld in artikel 78, 1°, 3° tot 6° en 10°, evenals de identificatie van het product of van de dienst;
- 2° in voorkomend geval, de voorwaarden en de uitoefeningswijze van het verzakingsrecht, evenals het volgende beding, in vetgedrukte letters en in een kader los van de tekst, op de eerste bladzijde :

“De consument heeft het recht aan de verkoper mee te delen dat hij afziet van de aankoop, zonder betaling van een boete en zonder opgave van motief binnen ... werkdagen vanaf de dag die volgt op de levering van het product of op het sluiten van de dienstenovereenkomst.”

Dit beding wordt aangevuld met het aantal werkdagen, dat niet lager mag zijn dan zeven.

Bij ontstentenis van dit laatste beding, in de voorwaarden zoals bedoeld in het § 2, wordt het product of de dienst geacht te zijn geleverd aan de consument zonder voorafgaande vraag zijnerzijds en is deze laatste niet gehouden tot het betalen van het product of de dienst, of tot het teruggeven ervan;

3° bij ontstentenis van verzakingsrecht, in de veronderstellingen voorzien in artikel 80, § 4, het volgende beding, in vetgedrukte letters en in een kader los van de tekst, op de eerste bladzijde:

“ De consument beschikt niet over het recht om van een aankoop af te zien.”;

4° het geografisch adres van de vestiging van de verkoper waar de consument met zijn klachten terecht kan;

5° de inlichtingen betreffende de bestaande diensten na verkoop en commerciële waarborgen;

6° de voorwaarden voor opzegging van de overeenkomst, indien deze van onbepaalde duur is of een duur van meer dan één jaar heeft.

§2. De consument moet de informatie, bedoeld in § 1, ontvangen:

- voor de producten :

ten laatste bij de levering aan de consument;

- voor de diensten :

vóór de uitvoering van elke dienstenovereenkomst en desgevallend, tijdens de uitvoering van de dienstenovereenkomst, zo de uitvoering is begonnen, met het akkoord van de consument, vóór het verlopen van de verzakingstermijn.

§ 3. De bepalingen van §§ 1 en 2 zijn niet van toepassing op diensten die zelf met behulp van een techniek voor communicatie op afstand worden uitgevoerd wanneer deze diensten in één keer worden verleend en rechtstreeks door de communicatietechniek-exploitant worden gefactureerd. Niettemin moet de consument in ieder geval in kennis gesteld worden van het geografische adres van de vestiging van de verkoper waar hij zijn klachten kan indienen.

Art. 80

§ 1. Bij elke overeenkomst op afstand beschikt de consument over een termijn van ten minste zeven werkdagen waarbinnen hij de overeenkomst kan verzaken. Hij kan dit recht uitoefenen zonder betaling van een boete en zonder opgave van motief.

Onverminderd de bepalingen van artikel 81, § 3, tweede streepje, kunnen aan de consument, voor de uitoefening van zijn verzakingsrecht, slechts de rechtstreekse kosten voor het terugzenden aangerekend worden.

Voor de uitoefening van dit recht gaat de termijn in:

- voor de producten, te rekenen vanaf de dag na levering aan de consument wanneer aan de informatieverplichtingen bedoeld in artikel 79, § 1, voldaan is;

- voor de diensten, te rekenen vanaf de dag na het afsluiten van de overeenkomst of vanaf de dag waarop aan de informatieverplichtingen voorzien in artikel 79, § 1, voldaan is, zo daaraan werd voldaan na het afsluiten van de overeenkomst, mits de termijn de in volgende paragraaf vermelde termijn van drie maanden niet overschrijdt.

§ 2. Wanneer de verkoper niet heeft voldaan aan de verplichtingen van artikel 79, § 1, is de verzakingstermijn drie maanden. Deze termijn gaat in:

- voor de producten, te rekenen vanaf de dag na levering aan de consument;

- voor de diensten, te rekenen vanaf de dag na het afsluiten van de overeenkomst.

Indien binnen deze termijn van drie maanden de inlichtingen, bedoeld in artikel 79, § 1, verstrekt zijn, begint de termijn van zeven werkdagen, vermeld in § 1, te lopen de dag na de ontvangst van de inlichtingen.

Voor de producten die het voorwerp uitmaken van opeenvolgende leveringen, beginnen de verzakingstermijnen te lopen de dag na de eerste levering.

Wat de naleving van de verzakingstermijnen betreft, is het voldoende dat de consument zijn verzaking ter kennis brengt vóór het einde ervan.

§ 3. Onverminderd de toepassing van artikel 45, § 1, van de wet van 12 juni 1991 op het consumentenkrediet, kan geen enkel voorschot of betaling worden geëist van de consument vóór het einde van de verzakingstermijn van zeven werkdagen bedoeld in § 1.

In geval van uitoefening van het verzakingsrecht voorzien in §§ 1 en 2, wordt de verkoper gehouden tot terugbetaling van de door de consument gestorte bedragen, zonder kosten. Deze terugbetaling moet plaatsvinden ten laatste binnen de dertig dagen die volgen op de verzaking.

Het verbod bedoeld in het eerste lid wordt opgeheven wanneer de verkoper het bewijs levert dat hij de regels respecteert die zijn vastgelegd door de Koning met het oog op het toelaten van de terugbetaling van de door de consument gestorte bedragen.

§ 4. Tenzij de partijen anders zijn overeengekomen, kan de consument het in §§ 1 en 2 bedoelde verzakingsrecht niet uitoefenen voor overeenkomsten:

1° betreffende de levering van diensten waarvan de uitvoering met instemming van de consument begonnen is vóór het einde van de in § 1 bedoelde verzakingstermijn van zeven werkdagen;

2° betreffende de levering van producten die volgens de specificaties van de consument zijn vervaardigd of die een duidelijk persoonlijk karakter hebben of die door hun aard niet kunnen worden teruggezonden of snel kunnen bederven of verouderen;

3° betreffende de levering van audio- en video-opnamen en computerprogrammatuur waarvan de verzegeling door de consument is verbroken;

4° betreffende de levering van dagbladen, tijdschriften en magazines;

5° voor de diensten voor weddenschappen en loterijen.

Ingeval de verkoper de consument, overeenkomstig artikel 78, 6°, niet verwittigd heeft van de ontstentenis van een verzakingsrecht, beschikt de consument over het verzakingsrecht bedoeld in § 2.

Art. 81

§ 1. Tenzij de partijen anders zijn overeengekomen, moet de verkoper de bestelling uitvoeren uiterlijk binnen dertig dagen te rekenen vanaf de dag volgend op die waarop de consument zijn bestelling aan de leverancier heeft toegezonden.

Behoudens in geval van overmacht, indien de overeenkomst door de verkoper niet wordt uitgevoerd, wordt de overeenkomst van rechtswege ontbonden onverminderd het eventueel bekomen van schadevergoeding.

Op het einde van de uitvoeringstermijn voorzien in het eerste lid of zoals deze overeengekomen is door de partijen, kunnen deze een verlenging van voornoemde termijn overeenkomen.

Geen enkele vergoeding en geen onkosten kunnen van de consument worden geëist uit hoofde van deze ontbinding.

Bovendien moet de consument binnen de dertig dagen de bedragen terugbetaald krijgen die hij desgevallend als betaling heeft gestort.

§ 2. De verzending van producten en van titels die diensten vertegenwoordigen, gebeurt steeds op eigen risico van de verkoper.

§ 3. Bij verzaking van de overeenkomst met toepassing van artikel 80, kunnen de eventuele kosten voor terugzending niet ten laste van de consument worden gebracht indien:

- het geleverde product of de verstrekte dienst niet beantwoordt aan de beschrijving van het aanbod;
- de verkoper zijn informatieverplichtingen niet heeft vervuld zoals bedoeld in artikelen 78 en 79, § 1.

§ 4. In geval van verzaking aan de overeenkomst, met toepassing van artikel 80, kan de consument die een kredietovereenkomst heeft gesloten teneinde de betaling van het product of van de dienst, voorwerp van de overeenkomst, volledig of gedeeltelijk te financieren, deze kredietovereenkomst verzaken zonder kosten noch vergoeding op voorwaarde:

1° dat de kredietovereenkomst werd gesloten met de verkoper of verstrekt door een derde, voorzover er een akkoord bestaat tussen deze derde en de verkoper, met als doel het verzekeren van de financiering van de verkoop door deze laatste, en ,

2° dat de verzaking aan de kredietovereenkomst gebeurt binnen de termijnen en volgens de modaliteiten, bedoeld in artikel 80 van deze wet.

§ 5. [Bij frauduleus gebruik van een instrument voor de elektronische overmaking van geldmiddelen bedoeld in artikel 2, 1°, a), b), en c), van de wet van 17 juli 2002 betreffende de transacties uitgevoerd met instrumenten voor de elektronische overmaking van geldmiddelen, of van een oplaadbaar instrument waarvan de oplaadbare waarde hoger is dan het bedrag vermeld artikel 8, § 3, van dezelfde wet, kan de consument in het kader van een overeenkomst op afstand en onder de voorwaarden beschreven in artikel 8, § 4, van dezelfde wet, de annulering van de verrichte betaling vragen, behalve indien hij zelf frauduleus heeft gehandeld. In geval van annulering betaalt de uitgever hem de gestorte sommen binnen de kortst mogelijke termijn terug.]

[Aldus vervangen door het artikel 19 van de wet van 17 juli 2002 (B. S., 17 augustus 2002) betreffende de transacties uitgevoerd met instrumenten voor de elektronische overmaking van geldmiddelen, dat artikel 81 § 5 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, gewijzigd door de wet van 25 mei 1999, aanpast.]

Art. 82

§ 1. In het geval van overeenkomsten op afstand, komt het bewijs van het bestaan van een voorafgaande informatie, van een schriftelijke of op een duurzame drager neergelegde bevestiging, van de eerbiediging van de termijnen en van de instemming van de consument, aan de verkoper toe.

§ 2. In het geval van overeenkomsten op afstand vergt het gebruik, door een verkoper, van de volgende technieken de voorafgaande instemming van de consument:

- geautomatiseerd oproepsysteem zonder menselijke tussenkomst (oproepautomaat);
- fax.

De Koning kan de lijst van voorgaande technieken uitbreiden.

Andere communicatietechnieken dan deze bedoeld in voorgaand lid, kunnen slechts worden gebruikt bij ontstentenis van kennelijk bezwaar van de consument.

Er kunnen geen onkosten aan de consument worden aangerekend omwille van de uitoefening van zijn recht op verzet.

De Koning bepaalt de modaliteiten volgens dewelke het recht op verzet van de consument kan worden uitgeoefend.

§ 3. Elk beding waarbij de consument verzaakt aan het voordeel van de rechten die hem door deze afdeling worden toegekend, wordt als niet geschreven beschouwd.

§ 4. Een beding dat de wet van een Staat die geen lid is van de Europese Unie op de overeenkomst toepasselijk verklaart, wordt wat de in deze afdeling geregelde aangelegenheden betreft als nietig en verboden gehouden wanneer de overeenkomst een nauwe band vertoont met het grondgebied van één of meerdere Lidstaten.

Art. 83

§ 1. In het kader van deze afdeling kan de Koning:

- 1° bijzondere regelingen voorschrijven voor bepaalde technieken voor communicatie op afstand, desgevallend rekening houdend met de eigenheden van de kleine en middelgrote ondernemingen;
- 2° de producten of categorieën van producten die Hij aanduidt, uit het toepassingsgebied uitsluiten van deze afdeling of van sommige bepalingen die Hij aanwijst;
- 3° de diensten of categorieën van diensten die Hij aanduidt, uit het toepassingsgebied uitsluiten van deze afdeling of van sommige bepalingen die Hij aanwijst;
- 4° bijzondere bepalingen voorschrijven voor de producten of categorieën van producten die Hij aanduidt;
- 5° bijzondere bepalingen voorschrijven voor de diensten of categorieën van diensten die Hij aanduidt;
- 6° bijzondere bepalingen voorschrijven voor de openbare verkopen die worden georganiseerd door middel van een techniek voor communicatie op afstand.

§ 2. Vooraleer een besluit voor te stellen met toepassing van artikelen 77 tot 83 van deze afdeling, raadpleegt de Minister de Raad voor het Verbruik en de Hoge Raad voor de Middenstand en bepaalt de termijn binnen dewelke het advies moet worden gegeven. Na deze termijn is het advies niet meer vereist.]

[Aldus vervangen door artikel 20 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Afdeling 10 - Onwettige verkooppraktijken

Art. 84

Het is verboden te verkopen door een beroep te doen op een methode van kettingverkoop, die erin bestaat een netwerk van al dan niet professionele verkopers op te bouwen, waarbij iedereen enig voordeel verhoopt, meer door de uitbreiding van dat net dan door de verkoop van de producten [of van diensten] aan de consument. De deelneming met kennis van zaken aan dergelijke verkopen is eveneens verboden.

[Aldus ingevoegd door artikel 21, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Met kettingverkoop wordt gelijkgesteld het “sneeuwbalprocédé” dat erin bestaat aan de consument producten [of diensten] aan te bieden waarbij bij hem de verwachting wordt gewekt dat hij die producten, gratis of tegen betaling van een som beneden de werkelijke waarde, kan verwerven, op voorwaarde dat er bij derden, tegen betaling, bons, coupons of andere gelijkaardige titels geplaatst worden of dat er leden geworven of inschrijvingen ingezameld worden.

[Aldus ingevoegd door artikel 21, 2° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 85

Het is verboden te koop aan te bieden of te verkopen door ten onrechte gewag te maken van acties van menslievende en humanitaire aard of die gevoelens van vrijgevigheid bij de consument opwekken.

Afdeling 11 - Verkopen aan de consument gesloten buiten de onderneming van de verkoper

Art. 86

§ 1. In deze afdeling worden bedoeld, de verkopen aan de consument van producten en diensten tot stand gebracht door een verkoper:

1° ten huize van de consument of van een andere consument, alsook op de arbeidsplaats van de consument;

2° tijdens een door of voor de verkoper georganiseerde excursie;

3° op salons, beurzen en tentoonstellingen [op voorwaarde dat er ter plaatse geen betaling van het totale bedrag gebeurt] en dat de prijs hoger is dan 200 euro.

[Aldus vervangen door artikel 22 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

[Aldus gewijzigd door het artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 juli 2000 (B.S., 30 augustus 2000) betreffende de invoering van de euro.]

§ 2. De Koning kan het bedrag vermeld in § 1, 3°, aanpassen.

Art. 87

Vallen niet onder de toepassing van deze afdeling:

a) de verkopen bedoeld in artikel 86, § 1, 1°, met betrekking tot een product of een dienst waarvoor de consument het bezoek van de verkoper voorafgaandelijk en uitdrukkelijk gevraagd heeft, met de bedoeling te onderhandelen over de aankoop van dat product of van die dienst.

Het door de consument gegeven akkoord met een door de verkoper telefonisch voorgesteld bezoekaanbod, vormt geen voorafgaand verzoek;

b) de verkopen van levensmiddelen, dranken en huishoudelijke onderhoudsartikelen door verkopers die, door frequente en geregelde rondes, een vast cliënteel bedienen door middel van ambulante winkels;

c) de openbare verkopen;

d) de verkopen op afstand;

e) de verkopen van verzekeringen;

f) de verkopen georganiseerd in het raam van manifestaties zonder handelskarakter en met een uitsluitend menslievend doel, onder de voorwaarden bepaald in uitvoering van de wet betreffende de uitoefening van de ambulante activiteiten, en voor zover de verkoopsom 50 euro niet overschrijdt. De Koning kan dit bedrag aanpassen.

g) de overeenkomsten inzake consumentenkrediet onderworpen aan de wetgeving betreffende het consumentenkrediet.

[Aldus gewijzigd door het artikel 3 van het koninklijk besluit van 20 juli 2000 (B.S., 30 augustus 2000) betreffende de invoering van de euro.]

Art. 88

Onverminderd de gemeenrechtelijke voorschriften inzake het bewijs, moeten de verkopen aan de consument, bedoeld in deze afdeling, op straffe van nietigheid, [...] het voorwerp uitmaken van een geschreven overeenkomst opgemaakt in zoveel exemplaren als er contracterende partijen met een onderscheiden belang zijn.

[Aldus gewijzigd door artikel 23 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Dit contract moet vermelden:

- de naam en het adres van de verkoper;
- de datum en de plaats van de sluiting van de overeenkomst;
- de nauwkeurige aanwijzing van het product of van de dienst, alsook de belangrijkste kenmerken ervan;
- de termijn voor de levering van het product of voor het verlenen van de dienst;
- de te betalen prijs en de wijzen van betaling;
- het hierna volgend verzakingsbeding, in vet gedrukte letters en in een kader los van de tekst op de voorzijde van de eerste bladzijde:

“Binnen zeven werkdagen, te rekenen van de dag die volgt op die van de ondertekening van dit contract, heeft de consument het recht om zonder kosten van zijn aankoop af te zien, op voorwaarde dat hij de verkoper hiervan bij een ter post aangetekende brief op de hoogte brengt. Elk beding waarbij de consument aan dit recht zou verzaken, is nietig. Wat betreft het in acht nemen van de termijn, is het voldoende dat de kennisgeving verstuurd wordt vóór het verstrijken van deze termijn.”

Deze laatste vermelding is voorgeschreven op straffe van nietigheid van de overeenkomst.

Art. 89

De verkopen van producten of diensten, bedoeld in artikel 86 zijn slechts gesloten na een termijn van zeven werkdagen te rekenen vanaf de dag die volgt op die van de ondertekening van het contract bedoeld in artikel 88.

Tijdens deze bedenktijd heeft de consument het recht aan de verkoper, bij een ter post aangetekende brief, mee te delen dat hij van de aankoop afziet.

[Geen enkele levering van een dienst mag gebeuren vooraleer de bedenktijd bedoeld in dit artikel is verstreken].

[Aldus vervangen door artikel 2 van de wet van 3 april 1997 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 16.05.97)].

Met uitzondering van de verkopen bedoeld in artikel 86, § 1, 3°, mag onder geen enkel voorwendsel een voorschot of betaling, in welke vorm ook, van de consument worden geëist noch aanvaard, vooraleer de in dit artikel bedoelde bedenktijd is verstreken.

Art. 90

Bij verkoop op proef neemt de bedenktijd een aanvang op de dag dat het product wordt geleverd en eindigt met het verstrijken van de proefperiode, zonder dat hij korter mag zijn dan zeven werkdagen.

Art. 91

Indien de consument afziet van de aankoop, kunnen hem daarvoor geen kosten worden aangerekend, noch kan van hem daarvoor schadevergoeding worden gevraagd.

Art. 92

Het op de markt brengen van producten door middel van ambulante activiteiten is slechts toegestaan voor zover daarbij de wetgeving op die activiteiten wordt nageleefd. Bovendien zijn de bepalingen van deze wet daarop van toepassing.

HOOFDSTUK VII

Praktijken strijdig met de eerlijke gebruiken

Art. 93

Verboden is elke met de eerlijke handelsgebruiken strijdige daad, waardoor een verkoper de beroepsbelangen van een of meer andere verkopers schaadt of kan schaden.

Art. 94

Verboden is elke met de eerlijke handelsgebruiken strijdige daad, waardoor een verkoper de belangen van een of meer consumenten schaadt of kan schaden.

[Art. 94 bis

Onverminderd bijzondere reglementeringen die het uitdrukkelijk toelaten, is het aan de verkoper verboden de consument een wisselbrief ter ondertekening voor te leggen om deze laatste de betaling van zijn verplichtingen te laten beloven of waarborgen].

[Aldus ingevoegd door artikel 24 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

HOOFDSTUK VIII

Vordering tot staking

Art. 95

De voorzitter van de rechtbank van koophandel stelt het bestaan vast en beveelt de staking van een zelfs onder het strafrecht vallende daad die een inbreuk op de bepalingen van deze wet uitmaakt.

Hij kan de reclame bedoeld in artikel 23 verbieden wanneer zij nog niet onder het publiek is gebracht, doch de publikatie ervan op het punt staat te gebeuren.

Art. 96

Artikel 95 is niet van toepassing op daden van namaking die vallen onder de wetten betreffende de uitvindingsoctrooien, de waren- of dienstmerken, de tekeningen of modellen en het auteursrecht [en de naburige rechten].

[Aldus aangevuld door artikel 10 van de wet van 3 april 1995 houdende aanpassing van de wet van 30 juni 1994 betreffende het auteursrecht en de naburige rechten (B.S. 29.04.1995)].

Het eerste lid is evenwel niet van toepassing op de dienstmerken die gebruikt werden in het Beneluxgebied op de datum van inwerkingtreding van het Protocol van 10 november 1983 houdende wijziging van de eenvormige Beneluxwet op de warenmerken wanneer de eenvormige Beneluxwet op de merken de eigenaars van voornoemde merken niet toelaat zich te beroepen op de regels inzake merkenrecht.

Art. 97

De voorzitter van de rechtbank van koophandel stelt eveneens het bestaan vast en beveelt eveneens de staking van de hiernavolgende inbreuken:

1. de uitoefening van een handelsactiviteit door de exploitatie van hetzij een hoofdvestiging, hetzij een filiaal of een agentschap, zonder dat men vooraf is ingeschreven in het handelsregister overeenkomstig de bepalingen van de bij het koninklijk besluit van 20 juli 1964 gecoördineerde wetten betreffende het handelsregister;
2. de uitoefening van een handelsactiviteit anders dan door de exploitatie van hetzij een hoofdvestiging, hetzij een filiaal of een agentschap, zonder dat het handelsregister hieromtrent vooraf werd ingelicht overeenkomstig de bepalingen van de bij het koninklijk besluit van 20 juli 1964 gecoördineerde wetten betreffende het handelsregister;
3. de uitoefening van een andere handelsactiviteit dan die waarvoor men in het handelsregister is ingeschreven;
4. de uitoefening van een andere handelsactiviteit dan die welke bij het handelsregister werd aangegeven;
5. de uitoefening van een ambachtelijke activiteit, zonder dat men vooraf in het ambachtsregister is ingeschreven overeenkomstig de bepalingen van de wet van 18 maart 1965 op het ambachtsregister;
6. de uitoefening van een andere ambachtelijke activiteit dan die waarvoor men in het ambachtsregister is ingeschreven;

7. de niet-naleving van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake het bijhouden van de sociale documenten en de toepassing van de belasting over de toegevoegde waarde;

8. de tewerkstelling van werknemers zonder te zijn ingeschreven bij de Rijksdienst voor sociale zekerheid, zonder de vereiste aangiften te hebben gedaan of zonder de bijdragen, de bijdrageverhogingen of moratoire interesten te betalen;

9. de tewerkstelling van werknemers en het gebruik van werknemers, in overtreding van de reglementering op de tijdelijke arbeid, de uitzendarbeid en de terbeschikkingstelling van werknemers aan gebruikers;

10. de niet-naleving van algemeen verbindend verklaarde collectieve arbeidsovereenkomsten;

11. het beletten van het toezicht uitgeoefend krachtens de wetten betreffende het handelsregister, het ambachtsregister en het bijhouden van de sociale documenten;

[12. de niet-naleving van de wettelijke, decretale en reglementaire bepalingen inzake reclame, met uitsluiting van deze die voorzien zijn in deze wet of genomen zijn ter uitvoering ervan];

[Aldus vervangen door artikel 2, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de artikelen 97 en 117 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

[13. de tewerkstelling van een persoon door een werkgever die zich schuldig maakt aan een overtreding van artikel 27, 1°, a, van het koninklijk besluit nr. 34 van 20 juli 1967 betreffende de tewerkstelling van werknemers van vreemde nationaliteit];

[Aldus aangevuld door artikel 16 van de wet van 1 juni 1993 betreffende de bestraffing van werkgevers omwille van tewerkstelling van illegaal in België verblijvende vreemdelingen (B.S. 17.06.93)].

[14. het niet-naleven van de wettelijke en reglementaire bepalingen inzake milieukeurmerk];

[Aldus aangevuld door artikel 5, §1, van de wet van 14 juli 1994 inzake de oprichting van een Comité voor het toekennen van de Europese Milieukeur (B.S.01.12.1994)].

[15. de niet-naleving van de bepalingen van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening];

[Aldus aangevuld door artikel 7 van de wet van 29 januari 1999 tot wijziging van de wet van 24 juli 1973 tot instelling van een verplichte avondsluiting in handel, ambacht en dienstverlening (B.S. 01.07.1999)].

[16. de uitoefening van een beroepsactiviteit zonder te beschikken over het met toepassing van de programmawet van 10 februari 1998 tot bevordering van het zelfstandig ondernemerschap vereiste attest];

[Aldus gewijzigd door artikel 15 van de wet van 24 maart 2003 tot wijziging van de artikel 97 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 08.04.2003)].

[17. de uitoefening van het beroep van ondernemer van vervoer van zaken of van personen over de weg, zonder houder te zijn van de vereiste vervoervergunningen en-machtigingen];

[Aldus aangevuld door artikel 15 van de wet van 24 maart 2003 tot wijziging van de artikel 97 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 08.04.2003)].

[18. de niet-naleving van de voorschriften betreffende de rij- en rusttijden van de bestuurders van voertuigen].

[Aldus aangevuld door artikel 15 van de wet van 24 maart 2003 tot wijziging van de artikel 97 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 08.04.2003)].

De voorzitter van de rechtbank van koophandel kan aan de overtreder een termijn toestaan om aan de inbreuk een eind te maken of bevelen dat de activiteit wordt gestaakt. Hij kan de opheffing van de staking toestaan zodra bewezen is dat een einde werd gemaakt aan de inbreuk.

Art. 98

§ 1. De vordering gegrond op artikel 95 wordt ingesteld op verzoek van:

1. de belanghebbenden;
2. de Minister, tenzij het verzoek betrekking heeft op een daad als bedoeld in artikel 93 van deze wet;
3. een beroeps- of interprofessionele vereniging met rechtspersoonlijkheid, tenzij het verzoek betrekking heeft op een daad als bedoeld in artikel 94 van deze wet;
4. een vereniging ter verdediging van de consumentenbelangen die rechtspersoonlijkheid bezit en voor zover zij in de Raad voor het Verbruik vertegenwoordigd is of door de Minister van Economische Zaken, volgens door een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit vast te stellen criteria, erkend is, tenzij het verzoek betrekking heeft op een daad als bedoeld in artikel 93 van deze wet.

In afwijking van de bepalingen in de artikelen 17 en 18 van het Gerechtelijk Wetboek kunnen de verenigingen en groepen bedoeld in de punten 3 en 4 in rechte optreden voor de verdediging van hun statutair omschreven collectieve belangen.

[De vordering tot staking van de door artikel 33 verboden handelingen kan, afzonderlijk of gezamenlijk, worden ingesteld tegen verscheidene verkopers van dezelfde economische sector of hun verenigingen die gebruik maken dan wel het gebruik aanbevelen van dezelfde of van soortgelijke algemene contractuele bedingen].

[Aldus aangevuld door artikel 7 van de wet van 7 december 1998 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.12.98)].

§ 2. Onverminderd de eventuele toepassing van de artikelen 93 en 95 op de daarin bedoelde daden wordt de vordering gegrond op artikel 97 ingesteld op verzoek van de Minister die voor de betrokken aangelegenheid bevoegd is.

[De vordering op grond van artikel 97, 14 wordt ingesteld op verzoek van de Minister van Leefmilieu. Het Comité dat is opgericht bij de wet van 14 juli 1994 inzake de oprichting van het Comité voor het toekennen van het Europese milieukeurmerk, kan aan de Minister voorstellen een dergelijke vordering aanhangig te maken].

[Aldus aangevuld door artikel 5, §2, van de wet van 14 juli 1994 inzake de oprichting van een Comité voor het toekennen van de Europese Milieukeur (B.S.01.12.1994)].

Art. 99

De voorzitter van de rechtbank van koophandel kan bevelen dat zijn beslissing of de samenvatting die hij opstelt wordt aangeplakt tijdens de door hem bepaalde termijn, zowel buiten als binnen de inrichtingen van de overtreder en dat zijn vonnis of de samenvatting ervan in kranten of op enige andere wijze wordt bekendgemaakt, dit alles op kosten van de overtreder.

Deze maatregelen van openbaarmaking mogen evenwel slechts opgelegd worden indien zij er kunnen toe bijdragen dat de gewraakte daad of de uitwerking ervan ophouden.

Art. 100

De vordering wordt ingesteld en behandeld zoals in kortgeding.

Zij mag ingesteld worden bij verzoekschrift. Dit wordt in vier exemplaren neergelegd op de griffie van de rechtbank van koophandel of bij een ter post aangetekende brief verzonden aan deze griffie.

De griffier van de rechtbank verwittigt onverwijld de tegenpartij bij gerechtsbrief en nodigt haar uit te verschijnen ten vroegste drie dagen en ten laatste acht dagen na het verzenden van de gerechtsbrief, waaraan een exemplaar van het inleidend verzoekschrift werd gevoegd.

Op straffe van nietigheid vermeldt het verzoekschrift:

1. de dag, de maand en het jaar;
2. de naam, de voornaam, het beroep en de woonplaats van de verzoeker;
3. de naam en het adres van de natuurlijke persoon of de rechtspersoon tegen wie de vordering wordt ingesteld;
4. het onderwerp en de uiteenzetting van de middelen van de vordering;
5. de handtekening van de advocaat.

Er wordt uitspraak gedaan over de vordering niettegenstaande vervolging wegens dezelfde feiten voor elk ander strafrechtelijk rechtscollege.

Het vonnis is uitvoerbaar bij voorraad, niettegenstaande elk rechtsmiddel en zonder borgtocht.

Elke uitspraak ingevolge een op artikel 95 of op artikel 97 gegronde vordering wordt binnen acht dagen en door toedoen van de griffier van het bevoegde rechtscollege meegedeeld aan de Minister, tenzij de uitspraak is gewezen op zijn vordering.

Bovendien is de griffier verplicht de Minister onverwijld in te lichten over de voorziening tegen elke uitspraak die op grond van artikel 95 of van artikel 97 is gewezen.

HOOFDSTUK IX

Waarschuwingsprocedure

Art. 101

Wanneer is vastgesteld dat een handeling een inbreuk vormt op deze wet, op een uitvoeringsbesluit ervan of op de besluiten bedoeld in artikel 122, of dat zij aanleiding kan geven tot een vordering tot staking op initiatief van de Minister, kan deze of de door hem met toepassing van artikel 113, § 1, aangestelde ambtenaar een waarschuwing richten tot de overtreder waarbij die tot stopzetting van de handeling wordt aangemaand, onverminderd het bepaalde in artikel 24.

De waarschuwing wordt de overtreder ter kennis gebracht binnen een termijn van drie weken volgend op de vaststelling van de feiten, bij een ter post aangetekende brief met ontvangstmelding of door de overhandiging van een afschrift van het proces-verbaal waarin de feiten zijn vastgesteld.

De waarschuwing vermeldt:

- a) de ten laste gelegde feiten en de geschonden wetsbepaling of -bepalingen;
- b) de termijn waarbinnen zij dienen te worden stopgezet;

c) dat, indien aan de waarschuwing geen gevolg wordt gegeven, ofwel de Minister een vordering tot staking zal instellen, ofwel de met toepassing van artikel 113, § 1, of de met toepassing van artikel 116 aangestelde ambtenaren respectievelijk de procureur des Konings kunnen inlichten of de regeling in der minne bepaald in artikel 116 kunnen toepassen.

Een omstandig jaarverslag over de werking van de waarschuwingsprocedure wordt binnen een redelijke termijn voorgelegd aan de Wetgevende Kamers, die beslissen over de eventuele openbaarmaking ervan.

De in het verslag verstrekte gegevens zijn anoniem.

HOOFDSTUK X

Sancties

Afdeling 1 - Strafbepalingen

Art. 102

Met geldboete van 250 tot 10 000 euro worden gestraft, zij die de bepalingen overtreden:

[Aldus gewijzigd door de het artikel 2 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet. (B.S., 29 juli 2000)]

1. van de artikelen 2 tot 5 en 8 tot 11 betreffende de prijsaanduiding en de aanduiding van de hoeveelheden, en ook van de besluiten ter uitvoering van de artikelen 6 en 12;
2. van artikel 13 betreffende de benaming, de samenstelling en de etikettering van de producten en van de diensten en ook van de besluiten ter uitvoering van de artikelen 14 en 15;
3. van de artikelen 37 en 39 inzake de documenten betreffende de verkoop van producten en diensten en van de besluiten ter uitvoering van die twee artikelen;
4. van de artikelen 43 en 45 betreffende de verkopen tegen verminderde prijs en van de besluiten genomen ter uitvoering van artikel 44;

[4 bis. van de artikelen 46 en 48 betreffende de uitverkopen];

[Aldus ingevoegd door artikel 25, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

5. van artikel 59 dat het recht om bepaalde titels uit te geven afhankelijk stelt van een voorafgaande inschrijving;

[5 bis. van de artikelen 50 tot 53 betreffende de solden en 68 betreffende het verbod prijsverminderingen aan te kondigen en waardebonnen te verspreiden die recht geven op een prijsvermindering gedurende de sperperioden];

[Aldus ingevoegd door artikel 25, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

6. van artikel 74 dat aan de ministeriële ambtenaren, belast met de openbare verkopen, de verplichting oplegt in bepaalde omstandigheden hun medewerking te weigeren;

[6 *bis*. van de artikelen 77 tot 82 betreffende de overeenkomsten op afstand en van de besluiten ter uitvoering van de artikel 83];

[Aldus ingevoegd door artikel 25, 1° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

7. van de artikelen 88 tot 91 betreffende de verkopen aan de consument, gesloten buiten de onderneming van de verkoper ;

[8. van artikel 94 *bis* dat het gebruik van de wisselbrief verbiedt].

[Aldus ingevoegd door artikel 25, 2° van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Indien evenwel een inbreuk op de bepalingen van artikel 14 aangaande de benaming, de samenstelling en de etikettering van de producten eveneens een inbreuk inhoudt op de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten, zijn alleen de straffen voorzien in deze laatste wet van toepassing.

Art. 103

Met geldboete van 500 tot 20 000 euro worden gestraft, zij die te kwader trouw de bepalingen van deze wet overtreden, met uitzondering van die welke bedoeld zijn in de artikelen 102, 104 en 105 [en met uitzondering van de inbreuken bedoeld in de artikelen 30, 93 en 97].

[Aldus vervangen door artikel 26 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

[Aldus gewijzigd door het artikel 2 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet (B.S., 29 juli 2000).]

Art. 104

Met geldboete van 1 000 tot 20 000 euro worden gestraft:

1. zij die de beschikking niet naleven van een vonnis of een arrest gewezen krachtens de artikelen 95 en 99, als gevolg van een vordering tot staking;
2. zij die het vervullen van de opdracht van de in de artikelen 113 tot 115 genoemde personen met het oog op de opsporing en vaststelling van de inbreuken of het niet-naleven van deze wet, met opzet verhinderen of belemmeren;
3. zij die opzettelijk, zelf of door een tussenpersoon, de aanplakbrieven, aangebracht met toepassing van de artikelen 99 en 108, geheel of gedeeltelijk vernietigen, verbergen of verscheuren.

[Aldus gewijzigd door het artikel 2 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet. (B.S., 29 juli 2000).]

Art. 105

Met gevangenisstraf van één maand tot vijf jaar en met geldboete van 26 tot 20 000 euro of met een van deze straffen alleen worden gestraft, zij die artikel 84, dat kettingverkopen verbiedt en artikel 85,

dat de tekoopaanbiedingen en verkopen verbiedt waarbij ten onrechte gewag wordt gemaakt van acties van menslievende of humanitaire aard of die gevoelens van vrijgevigheid bij de consument opwekken, overtreden.

[Aldus gewijzigd door het artikel 2 van de wet van 26 juni 2000 betreffende de invoering van de euro in de wetgeving die betrekking heeft op aangelegenheden als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet (B.S., 29 juli 2000).]

Art. 106

Wanneer de feiten voorgelegd aan de rechtbank, het voorwerp zijn van een vordering tot staking kan er niet beslist worden over de strafvordering dan nadat een in kracht van gewijsde gegane beslissing is genomen betreffende de vordering tot staking.

Art. 107

Onverminderd de toepassing van de gewone regelen inzake herhaling, wordt de bij artikel 104 bepaalde straf verdubbeld wanneer een in punt 1 van dat artikel bedoelde inbreuk zich voordoet binnen vijf jaar na een in kracht van gewijsde gegane veroordeling wegens dezelfde overtreding.

Art. 108

De rechtbank kan de aanplakking van het vonnis of van de door haar opgestelde samenvatting ervan bevelen gedurende de door haar bepaalde termijn zowel buiten als binnen de inrichtingen van de overtreder, evenals de bekendmaking van het vonnis of van de samenvatting ervan door middel van kranten of op enige andere wijze, en dit alles op kosten van de overtreder; zij kan bovendien de verbeurdverklaring bevelen van de ongeoorloofde winsten die met behulp van de inbreuk werden gemaakt.

Art. 109

De vennootschappen en verenigingen met rechtspersoonlijkheid zijn burgerrechtelijk aansprakelijk voor de veroordelingen tot schadevergoeding, geldboeten, kosten, verbeurdverklaringen, teruggave en geldelijke sancties van welke aard ook, die wegens inbreuk op de bepalingen van deze wet tegen hun organen of aangestelden zijn uitgesproken.

Dit geldt eveneens voor de leden van alle handelsverenigingen die geen rechtspersoonlijkheid bezitten, wanneer de inbreuk door een vennoot, zaakvoerder of aangestelde is gepleegd ter gelegenheid van een tot de werkzaamheid van de vereniging behorende verrichting. Evenwel is de burgerrechtelijk aansprakelijke vennoot persoonlijk niet verder gehouden dan tot de sommen of waarden die de verrichting hem opgebracht heeft.

Deze vennootschappen, verenigingen en leden kunnen rechtstreeks voor de strafrechter gedagvaard worden door het openbaar ministerie of door de burgerlijke partij.

Art. 110

De bepalingen van boek I van het Strafwetboek, met inbegrip van hoofdstuk VII en van artikel 85, zijn van toepassing op de inbreuken bedoeld in deze wet.

In afwijking van artikel 43 van het Strafwetboek, oordeelt de rechtbank, zo deze een veroordeling uitspreekt naar aanleiding van een van de inbreuken bedoeld in deze wet, of de bijzondere verbeurdverklaring bevelen moet worden. Deze bepaling is niet van toepassing in het geval van herhaling als bedoeld in artikel 107.

Na het verstrijken van een termijn van tien dagen na de uitspraak, is de griffier van de rechtbank of van het hof ertoe gehouden de Minister elk vonnis of arrest betreffende een inbreuk bedoeld in deze wet ter kennis te brengen bij een gewone brief.

De griffier is eveneens verplicht de Minister onverwijld in te lichten over elke voorziening tegen een dergelijke uitspraak.

Afdeling 2 - Schrapping van de inschrijving

Art. 111

De Minister kan de inschrijving bedoeld bij artikel 59 schrappen:

1. van degene die zijn inschrijving heeft verkregen niettegenstaande de bepalingen van artikel 61, tweede lid, of van artikel 112, § 2;
2. van degene die overeenkomstig artikel 61 gehouden is zijn schrapping aan te vragen en deze verplichting niet is nagekomen;
3. van degene die het voorwerp was van een vonnis tot staking of van een strafrechtelijke veroordeling wegens het uitgeven van titels zonder zich naar de bepalingen van artikel 57 te schikken;
4. van degene die de verplichtingen voortvloeiend uit de artikelen 58, 59, tweede lid, en 60 of van de ter uitvoering van artikel 62, § 1, 1 tot 4, genomen besluiten, niet nageleefd heeft.

Art. 112

§ 1. Een inschrijving kan echter pas worden geschrapt nadat de betrokkene bij een ter post aangetekende brief of bij gerechtsdeurwaardersexploot kennis is gegeven:

- a) van de onregelmatigheden die hem ten laste worden gelegd;
- b) van de maatregel waaraan hij zich blootstelt;
- c) van het recht waarover hij beschikt, om, langs dezelfde weg, zijn verweermiddelen te doen gelden binnen een termijn van dertig werkdagen, te rekenen vanaf de dag waarop de aangetekende brief op de post werd afgegeven of vanaf de dag waarop het gerechtsdeurwaardersexploot overhandigd werd.

§ 2. Elke schrapping is het voorwerp van een met redenen omklede ministeriële beslissing, die bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad wordt bekend gemaakt, alsook van een kennisgeving aan de betrokkene, bij een ter post aangetekende brief; zij wordt van kracht vanaf deze kennisgeving.

Bij schrapping bepaalt de Minister de termijn binnen welke geen nieuwe inschrijving kan worden verkregen; deze termijn mag niet langer zijn dan één jaar vanaf de schrapping.

Nochtans kan degene wiens inschrijving tweemaal werd geschrapt, eerst na een termijn van vijf jaar een derde inschrijving verkrijgen; wordt deze opnieuw geschrapt, dan is zulks definitief.

HOOFDSTUK XI

Opsporing en vaststelling van de bij deze wet verboden daden

Art. 113

§ 1. Onverminderd de plichten van de officieren van de gerechtelijke politie, zijn de door de Minister aangestelde ambtenaren bevoegd om de in de artikelen 102 tot 105 vermelde inbreuken op te sporen en vast te stellen. De processen-verbaal welke door die ambtenaren worden opgesteld, hebben bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

§ 2. In de uitoefening van hun ambt mogen de in § 1 bedoelde ambtenaren:

1. tijdens de gewone openings- of werkuren binnentreden in de werkplaatsen, gebouwen, belendende binnenplaatsen en besloten ruimten waar zij voor het vervullen van hun opdracht toegang moeten hebben;
2. alle dienstige vaststellingen doen, zich op eerste vordering ter plaatse de documenten, stukken of boeken die zij voor hun opsporingen en vaststellingen nodig hebben, doen voorleggen en daarvan afschrift nemen;
3. tegen ontvangstbewijs, beslag leggen op de onder punt 2 opgesomde documenten, noodzakelijk voor het bewijs van een inbreuk of om de mededaders of medeplichtigen van de overtreders op te sporen;
4. monsters nemen op de wijze en onder de voorwaarden door de Koning bepaald;
5. indien zij redenen hebben te geloven aan het bestaan van een inbreuk, in bewoonde lokalen binnentreden met voorafgaande machtiging van de rechter bij de politierechtbank; de bezoeken in bewoonde lokalen moeten tussen acht en achttien uur en door minstens twee ambtenaren gezamenlijk geschieden.

§ 3. In de uitoefening van hun ambt kunnen de in § 1 bedoelde ambtenaren de bijstand van de gemeentepolitie of van de rijkswacht vorderen.

§ 4. De gemachtigde ambtenaren oefenen de hun door dit artikel verleende bevoegdheden uit onder het toezicht van de procureur- generaal, onverminderd hun ondergeschiktheid aan hun meerderen in het bestuur.

§ 5. De inbreuken bedoeld in artikel 102, tweede lid, kunnen worden opgespoord en vastgesteld zowel door de ambtenaren bedoeld in § 1 als door die bedoeld in artikel 11 van de wet van 24 januari 1977 betreffende de bescherming van de gezondheid van de verbruikers op het stuk van de voedingsmiddelen en andere producten.

§ 6. Wanneer toepassing wordt gemaakt van artikel 101, wordt het in § 1 bedoeld proces-verbaal aan de procureur des Konings pas toegezonden, wanneer aan de waarschuwing geen gevolg is gegeven. Wanneer toepassing wordt gemaakt van artikel 116, wordt het proces-verbaal aan de procureur des Konings pas toegezonden, wanneer de overtreder niet op het voorstel tot minnelijke schikking is ingegaan.

Art. 114

§ 1. De in artikel 113, § 1, bedoelde ambtenaren zijn eveneens bevoegd voor het opsporen en het vaststellen van de daden die, zonder strafbaar te zijn, het voorwerp kunnen zijn van een vordering tot

staking op initiatief van de Minister. De processen-verbaal welke daaromtrent worden opgesteld, hebben bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

§ 2. In de uitoefening van hun ambt beschikken de in § 1 bedoelde ambtenaren over de bevoegdheden vermeld in artikel 113, § 2, 1°, 2° en 4°.

Art. 115

§ 1. De ambtenaren hiertoe aangesteld door de in artikel 98, § 2, genoemde Ministers, zijn bevoegd voor het opsporen en het vaststellen van de inbreuken die het voorwerp kunnen zijn van de vordering bedoeld in artikel 97. De processen-verbaal welke daaromtrent worden opgesteld, hebben bewijskracht tot het tegendeel is bewezen.

§ 2. In de uitoefening van hun ambt beschikken de in § 1 bedoelde ambtenaren over de bevoegdheden vermeld in artikel 113, § 2, 1°, 2° en 4°.

Art. 116

De hiertoe door de Minister aangestelde ambtenaren kunnen, op inzage van de processen-verbaal die een inbreuk van de [artikelen 102 tot 105] vaststellen en opgemaakt zijn door de in artikel 113, § 1, bedoelde ambtenaren, aan de overtreders een som voorstellen waarvan de betaling de strafvordering doet vervallen.

[Aldus vervangen door artikel 27 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

De Koning stelt de tarieven alsook de modaliteiten van betaling en inning vast.

Art. 117

§ 1. Na kennisneming van de processen-verbaal opgemaakt op grond van artikel 113, § 1, kan het openbaar ministerie bevel geven beslag te leggen op de producten die het voorwerp van de inbreuk uitmaken.

Wanneer zij, ingevolge de hun door artikel 113, § 1, toegekende bevoegdheden, een inbreuk vaststellen, kunnen de aangestelde ambtenaren overgaan tot het bewarend beslag van de producten die het voorwerp van de inbreuk uitmaken. Dit beslag moet, overeenkomstig de bepalingen van het eerste lid, door het openbaar ministerie bevestigd worden binnen een termijn van ten hoogste acht dagen.

De persoon bij wie beslag op de producten wordt gelegd, kan als gerechtelijk bewaarder van deze producten aangesteld worden.

Het beslag wordt van rechtswege opgeheven door het vonnis dat een einde maakt aan de vervolgingen, zodra dit in kracht van gewijsde is gegaan, of door seponering van de zaak.

Het openbaar ministerie kan het beslag dat het bevolen of bevestigd heeft, opheffen als de overtreder ervan afziet de producten aan te bieden in de omstandigheden die tot vervolging aanleiding hebben gegeven; dat houdt generlei erkenning van de gegrondheid van die vervolging in.

[§ 2. Na kennisgeving van de processen-verbaal opgemaakt op grond van artikel 113, § 1, en bij vaststelling van inbreuken op de bepalingen bedoeld in artikel 102, 6 *bis*, kan de onderzoeksrechter, middels een met redenen omklede beschikking, de communicatietechniek-exploitanten gelasten, indien deze daartoe in staat zijn, de terbeschikkingstelling van de door de overtreder gebruikte communicatietechniek om de inbreuk te plegen, op te schorten binnen de perken en voor de duur die hij bepaalt en die één maand niet kan overschrijden .

De onderzoeksrechter kan één of meerdere keren de uitwerking van zijn beschikking verlengen; hij moet er een einde aan stellen zodra de omstandigheden, die ze rechtvaardigen, verdwenen zijn].

[Aldus aangevuld door artikel 3 van de wet van 25 mei 1999 tot wijziging van de artikelen 97 en 117 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument (B.S. 23.06.1999)].

Art. 118

§ 1. Wie voor een bepaald product in het bezit is van een attest van oorsprong kan, met de toelating van de voorzitter van de rechtbank van koophandel, die hij op verzoekschrift verkregen heeft, door een of meer deskundigen die de voorzitter aanwijst, doen overgaan tot de beschrijving, de ontleding en het onderzoek van het product waaromtrent hij een onterecht gebruik van benaming van oorsprong vermoedt.

Het verzoekschrift wordt in tweevoud gezonden aan de voorzitter van de rechtbank van koophandel van de plaats waar het onterecht gebruik vermoed wordt en bevat keuze van woonplaats aldaar.

De voorzitter kan bij dezelfde beschikking de persoon van wie wordt vermoed dat hij de benaming ten onrechte heeft gebruikt, verbieden het product uit handen te geven, toelaten dat er een bewaarder wordt aangesteld, het product doen verzegelen en, indien het gaat om feiten die aanleiding geven tot inkomsten, bewarend beslag op de gelden toestaan.

§ 2. Onmiddellijk na de uitspraak geeft de griffier bij gerechtsbrief kennis van de beschikking aan de verzoeker en aan de persoon van wie wordt vermoed dat hij de benaming ten onrechte heeft gebruikt. Geen verrichting kan worden begonnen dan na die kennisgeving.

§ 3. De verzoeker en de persoon van wie wordt vermoed dat hij de benaming ten onrechte heeft gebruikt, mogen aanwezig of vertegenwoordigd zijn bij de beschrijving, het onderzoek, de ontleding of de inbeslagneming, indien zij daartoe uitdrukkelijk door de voorzitter gemachtigd zijn.

§ 4. Indien de deuren gesloten zijn of indien de toegang wordt geweigerd, wordt gehandeld overeenkomstig artikel 1504 van het Gerechtelijk Wetboek.

§ 5. Het verslag van de deskundige wordt ter griffie neergelegd. Onmiddellijk zendt de deskundige een afschrift ervan, bij een ter post aangetekende brief, aan de verzoeker en aan de persoon van wie wordt vermoed dat hij de benaming ten onrechte heeft gebruikt.

Art. 119

Indien de eiser zich niet binnen een maand na de datum van deze verzending, vastgesteld door de stempel van de post, burgerlijke partij heeft gesteld in het strafgeding of indien hij niet binnen dezelfde termijn de houder van het aangeklaagde product en diegene die van de benaming van oorsprong gebruikt maakt, heeft gedagvaard voor de rechtbank van koophandel waarvan de voorzitter de beschikking heeft gewezen, houdt deze van rechtswege op uitwerking te hebben en kan de houder van het product teruggave van het origineel van het verzoekschrift, van de beschikking en van het proces-verbaal van verzegeling eisen, met verbod aan de eiser er gebruik van te maken en ze openbaar te maken, dit alles onverminderd de toekenning van schadevergoeding.

HOOFDSTUK XII

Wijzigings-, opheffings- en overgangsbepalingen

Art. 120

Artikel 589, eerste lid, van het Gerechtelijk Wetboek wordt door de volgende bepaling vervangen:

“Artikel 589. - De voorzitter van de rechtbank van koophandel doet uitspraak over de vorderingen als bedoeld in de artikelen 95 en 97 van de wet van 14 juli 1991 betreffende de handelspraktijken en de voorlichting en bescherming van de consument, overeenkomstig de voorschriften vastgesteld in de artikelen 98 tot 100 van die wet.”

Art. 121

Worden opgeheven:

1° de wet van 16 augustus 1962 waarbij de Koning ertoe gemachtigd wordt het broodgewicht te reglementeren;

2° de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken, gewijzigd door de wetten van 14 november 1983 en van 26 juli 1985;

3° artikel 2, § 3, e), 3° en 4°, en artikel 3 van de wet van 13 augustus 1986 betreffende de uitoefening van de ambulante activiteiten.

Art. 122

De reglementaire bepalingen die niet strijdig zijn met deze wet, blijven van kracht totdat ze worden opgeheven of vervangen door besluiten ter uitvoering van deze wet genomen.

De inbreuken op de bepalingen van de besluiten genomen ter uitvoering van de wet van 9 februari 1960 waarbij aan de Koning de toelating verleend wordt om het gebruik van de benamingen waaronder koopwaren in de handel gebracht worden, te regelen alsook van de wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken, worden opgespoord, vastgesteld en gestraft overeenkomstig de hoofdstukken IX,X en XI van deze wet.

HOOFDSTUK XIII

Slotbepalingen

Art. 123

Deze wet treedt in werking zes maanden na haar bekendmaking in het Belgisch Staatsblad.

Art. 124

De Koning oefent de bevoegdheden, Hem toegekend door de bepalingen van de hoofdstukken II tot VI van deze wet uit, op de gezamenlijke voordracht van de Ministers die de Economische Zaken en de Middenstand onder hun bevoegdheid hebben.

Wanneer maatregelen, te nemen ter uitvoering van deze wet, betrekking hebben op de producten of diensten waarvoor binnen het toepassingsgebied van de hoofdstukken II tot VI een regeling is getroffen of kan worden getroffen op initiatief van andere Ministers dan degene die de Economische Zaken en de Middenstand onder hun bevoegdheid hebben, moet in de aanhef van het besluit worden verwezen naar de instemming van de betrokken Ministers. Die maatregelen worden in voorkomend geval gezamenlijk door de betrokken Ministers voorgesteld en door hen in onderlinge overeenstemming, ieder wat hem betreft, uitgevoerd.

Zulks geldt eveneens wanneer, op het gebied van de hoofdstukken II tot VI, maatregelen die moeten worden genomen op initiatief van andere Ministers dan degenen die de Economische Zaken en de Middenstand onder hun bevoegdheid hebben, betrekking hebben op producten of diensten waarvoor een regeling is getroffen of kan worden getroffen ter uitvoering van deze wet.

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het *Belgisch Staatsblad* zal worden bekendgemaakt.